

Komunitný plán sociálnych služieb obce
Zábiedovo
na obdobie rokov 2026-2033

Obsah

Úvod	4
Legislatívne východiská	5
Hlavné princípy komunitného plánovania	8
ANALYTICKÁ ČASŤ	9
Základná charakteristika územia	10
Obyvateľstvo	11
Štruktúra občanov obce Zábiedovo z hľadiska veku	13
Národnostná štruktúra obyvateľstva	14
Náboženská štruktúra obyvateľov v obci	14
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	15
Prírodný prírastok – migrácia obyvateľstva	16
Seniori	16
Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb	18
Denné centrum	18
Denný stacionár	18
Domov na polceste	19
Domov sociálnych služieb	20
Jedáleň	22
Komunitné centrum	23
Krizová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií	24
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	25
Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	25
Nízkoprahové denné centrum	26
Nocľaháreň	26
Odľahčovacia služba	27
Opatrovateľská služba	27
Podpora samostatného bývania	28
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	29
Pomoc pri výkone opatrovnických práv a povinností	29
Požičiavanie pomôcok	30
Práčovňa	31
Prepravná služba	31
Rehabilitačné stredisko	31
Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života	32

Služba včasnej intervencie	33
Sociálna rehabilitácia	34
Sociálne poradenstvo	34
Sociálne poradenstvo – špecializované	35
Stredisko osobnej hygieny	36
Špecializované zariadenie	36
Sprostredkovanie osobnej asistencie	38
Terénna sociálna služba krízovej intervencie	38
Trmočnícka služba	39
Útulok	39
Zariadenie núdzového bývania	40
Zariadenie opatrovateľskej služby	41
Zariadenie podporovaného bývania	42
Zariadenie pre seniorov	42
Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	43
Sociálne služby	44
Zdravotná starostlivosť	46
Školstvo	46
Šport	47
Cestovný ruch	47
Kultúrne zariadenia	48
Nezamestnanosť	49
Počet evidovaných nezamestnaných v evidencii ÚPSVaR - štatistické údaje	49
Poberatelia štátnych sociálnych dávok	49
STRATEGICKÁ ČASŤ	51
Dotazníkový prieskum a jeho vyhodnotenie	51
Zhrnutie a hlavné zistenia dotazníkového prieskumu	59
Cieľové skupiny	60
Vízia	61
Akčný plán	62
Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb	64
SWOT analýza	65
Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb	66
Monitoring a implementácia	67

Úvod

Na základe zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov Vám predstavujeme komunitný plán sociálnych služieb obce Zábiedovo. Tento strategický dokument je vypracovaný tak, aby zodpovedal potrebám a špecifikám našej obce. Budeme sa snažiť, aby sme postupne splnili všetky ciele a úlohy zadane v Komunitnom pláne sociálnych služieb.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a spracovaní Komunitného plánu sociálnych služieb obce Zábiedovo.

Legislatívne východiská

Rokom 2008 vstúpil do platnosti Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Z.b o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý obciam ukladá povinnosť plánovať sociálne služby na základe komunitného plánovania podľa § 83 ods. 2: „*Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.*”

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb podľa Zákona č. 448/2008 Z.z., o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Z.b o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Obec podľa Zákona č. 448/2008 Z.z., o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Z.b o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
 1. potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov podľa § 35 ods. 1 písm. b),
 2. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73a ods. 9,
- d) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
 1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, a v dennom stacionári,
 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 3. opatrovateľskej služby,
 4. prepravnej služby,
 5. odľahčovacej služby,
 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
 7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- e) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- f) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,

- g) uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- h) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- i) môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- j) poskytuje finančný príspevok podľa § 75, § 76, § 78a ods. 7 písm. a) a § 78aa ods. 4,
- k) kontroluje hospodárenie s finančnými prostriedkami ktoré poskytla,
- l) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene k) a kontroluje ich plnenie,
- m) vedie v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu:
 - 1. fyzických osôb,
 - 1a) ktoré, sú na základe rozhodnutia obce fyzickými osobami podľa § 35 ods. 1 písm. b),
 - 1b) ktorým vznikla na základe rozhodnutia podľa písmena c) druhého bodu povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73a ods. 9,
 - 1c) za ktoré vznikla fyzickým osobám uvedeným v bode 1b. povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73a ods. 9,
 - 1d) ktoré podali žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podľa § 81a ods. 6,
 - 2. osôb, ktorým
 - 2a) bol poskytnutý finančný príspevok podľa písmena j) a jeho sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré je tento finančný príspevok určený, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení uvedenom v § 34 až 40, aj pre jednotlivé formy sociálnej služby v zariadení,
 - 2b) nebol poskytnutý finančný príspevok podľa písmena j) a jeho požadovanú sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré mal byť tento finančný príspevok určený, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení uvedenom v § 34 až 40, aj pre jednotlivé formy sociálnej služby v zariadení, a dôvod jeho neposkytnutia,
- n) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- o) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- p) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia podľa § 82 Zákona č. 448/2008 Z. z.:

- Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
- Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
- Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

Okrem spomínaného Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, riešia sociálnu problematiku aj nasledovné legislatívne dokumenty:

- Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR

- Zákon 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení
- Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (*občan so zdravotným postihnutím*)
- Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*deti/žiaci so zdravotným postihnutím; so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*)
- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (*zamestnanec so zdravotným postihnutím*)
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Hlavné princípy komunitného plánovania

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – rôzne formy oslovenia a zapojenia verejnosti tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná (napr. podľa špecifik komunity, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti a pod.) Nikto nemá byť diskriminovaný a vylúčený.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – významnú úlohu v tejto oblasti zohráva spolupráca s podnikateľskými subjektmi, ktoré sa angažujú v sociálnej oblasti, pomoc dobrovoľníkov v sociálnej oblasti, svojpomocné skupiny, pomoc rodiny, susedská výpomoc a pod.
- **Práca s informáciami** – rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby – pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov.
- **Priebeh spracovávania komunitného plánu (KP) je rovnako dôležitý ako výsledný dokument** – proces KP je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusii rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém sociálnych služieb je jedinečný, neopakovateľný a plne zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** – dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi KP prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb.
- **Kompromis prania a možností** – výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov KP podieľať.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť predstavuje súbor údajov, ktoré tvoria podklad pre ďalšie smerovanie sociálnych služieb na území obce Zábiedovo. Je delená do niekoľkých častí, ktoré sa zaoberajú špecifickými oblasťami dôležitými pre konečné rozhodovanie.

Základná charakteristika územia

Obec Zábiedovo sa nachádza v okrese Tvrdošín s prístupom od cesty medzi mestami Trstená a okresným mestom Tvrdošín smerom na juhovýchod. Kataster obce leží v Skorušinských vrchoch v povodí potoka Zábiedovčiek. Obec susedí na východe s obcou Brezovica, na juhu s obcou Habovka, na západe a severozápade s okresným mestom Tvrdošín a na severe a severovýchode s mestom Trstená. Súčasťou obce je aj kedysi samostatná osada Hámričky, ktorá vznikla so železnými hámrami v roku 1607 a od r. 1870 je pripojená k Zábiedovu.

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce: Zábiedovo

Názov okresu: Tvrdošín

Názov kraja: Žilinský

Štatút: obec

Kód obce: 510190

Kód katastrálneho územia: 871648

Obec Zábiedovo tvoria 2 miestne časti: Zábiedovo a Hámričky

Susediace katastre obce Zábiedovo:

- katastrálne územie Tvrdošín,
- katastrálne územie Trstená,
- katastrálne územie Brezovica,
- katastrálne územie Habovka.

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Trstená 6 km
- mesto Tvrdošín 7 km
- mesto Liptovský Mikuláš 62 km (cez Huty)
- mesto Dolný Kubín 39 km
- mesto Ružomberok 56 km
- mesto Martin 82 km
- mesto Žilina 91 km (cez Terchovú)
- mesto Námestovo 23 km

Najvýznamnejšia cestná komunikácia prechádzajúca obcou je cesta tretej triedy č. III/2305 v celkovej dĺžke 4,499 km. Cesta č. III/2305 je v správe Žilinského samosprávneho kraja. Napája sa na cestu prvej triedy č. I/59, ktorá spája Slovenskú republiku s Poľskom (E 77).

Cez obec neprechádza železničná trať, najbližšia zastávka je v meste Trstená, alebo v okresnom meste Tvrdošín, cez ktoré prechádza železničná trať číslo 181 (Kraľovany - Trstená).

Výhodou obce Zábiedovo je blízkosť dvoch miest – okresného mesta Tvrdošín a mesta Trstená.

Obyvateľstvo

Demografická štatistika poskytuje rozhodujúci podiel informácií o obyvateľoch obce Zábiedovo ako celku – o jeho stave, štruktúre, ako aj charakteristikách v konkrétnom časovom období. V rámci komunitného plánovania sociálnych služieb bola demografická štatistika zameraná na:

- počet obyvateľov obce (vo vybranom časovom horizonte),
- štruktúra obyvateľov (z rôznych hľadísk – pohlavie, ekonomická aktivita a pod.),
- pohyb obyvateľstva (pôrodnosť, úmrtnosť a pod.).

Zdroje informácií pre KPSS boli rôzne, za nosné boli považované informácie získané z evidencie obyvateľov obce, zo Štatistického úradu SR a ÚPSVaR. Je potrebné zdôrazniť, že niektoré typy údajov sú staršieho charakteru, nakoľko vychádzajú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021. Celkový počet obyvateľov obce Zábiedovo dosiahol k 31.12.2024 celkom 978 obyvateľov, pričom z uvedeného počtu bolo 471 mužov a 507 žien. V obci je z hľadiska pohlavia v sledovanom období zastúpených viac žien ako mužov.

Tabuľka 1 - Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v obci Zábiedovo

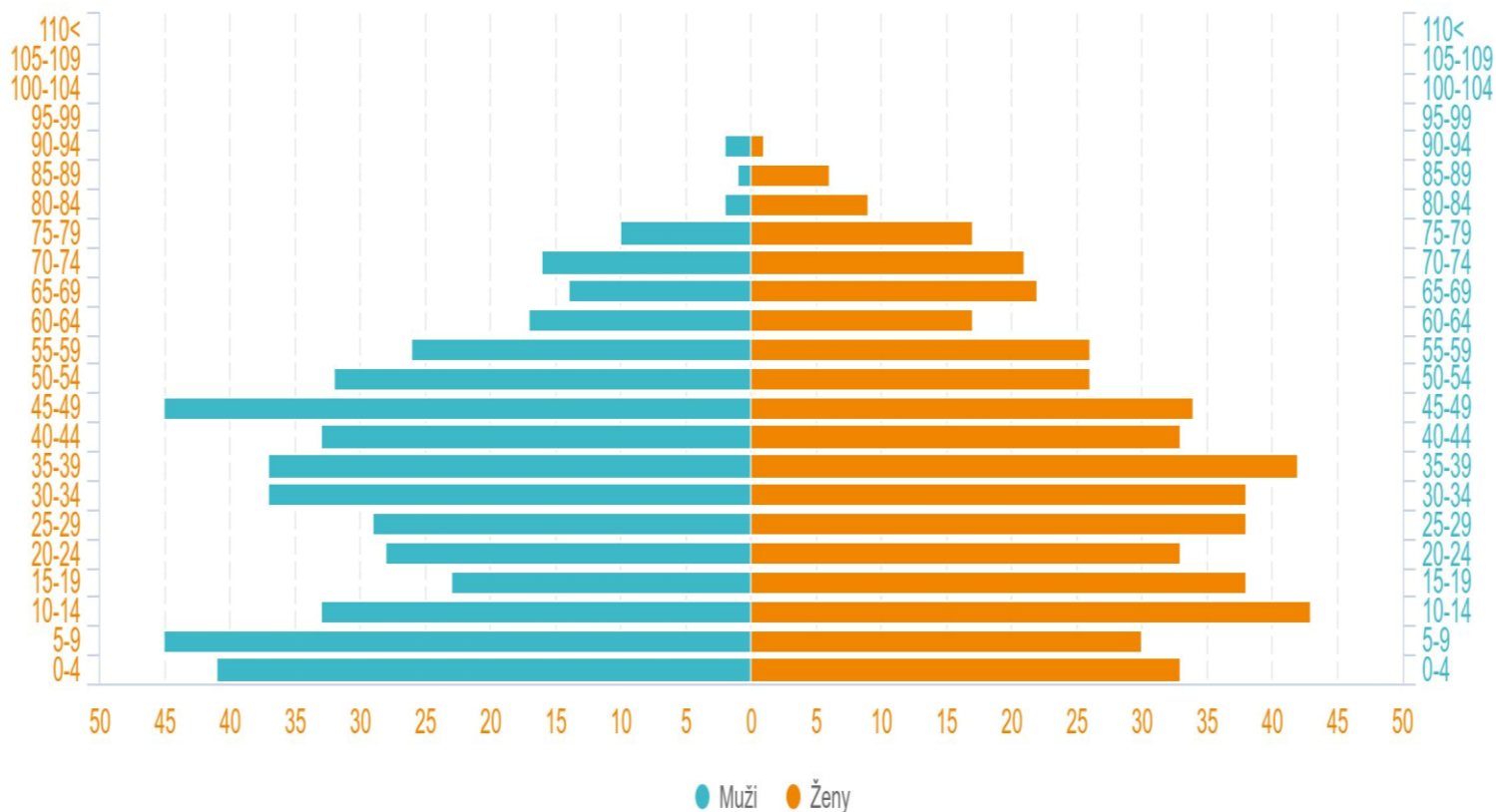
Zábiedovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Muži	383	391	396	399	402	403	416	446	460	463	471
Ženy	442	451	457	459	454	465	458	475	482	489	507
Spolu:	825	842	853	858	856	868	874	921	942	952	978

Zdroj: Štatistický úrad SR

V sledovanom období stúpol počet obyvateľov obce z 825 v roku 2014 na 978 v roku 2024. V číselnom vyjadrení ide o nárast o 153 obyvateľov a v percentuálnom vyjadrení o 18,54 % nárast. Počet mužov stúpol za sledované obdobie o 88 (22,97 %) a počet žien stúpol o 65 (14,71 %).

Graf č. 1 – Veková pyramída obce Zábiedovo (2024)

Veková štruktúra obyvateľstva k 31. 12. 2024 (osoby podľa vekových skupín)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková štruktúra obyvateľstva vymedzená z hľadiska reprodukcie obyvateľstva sa člení na:

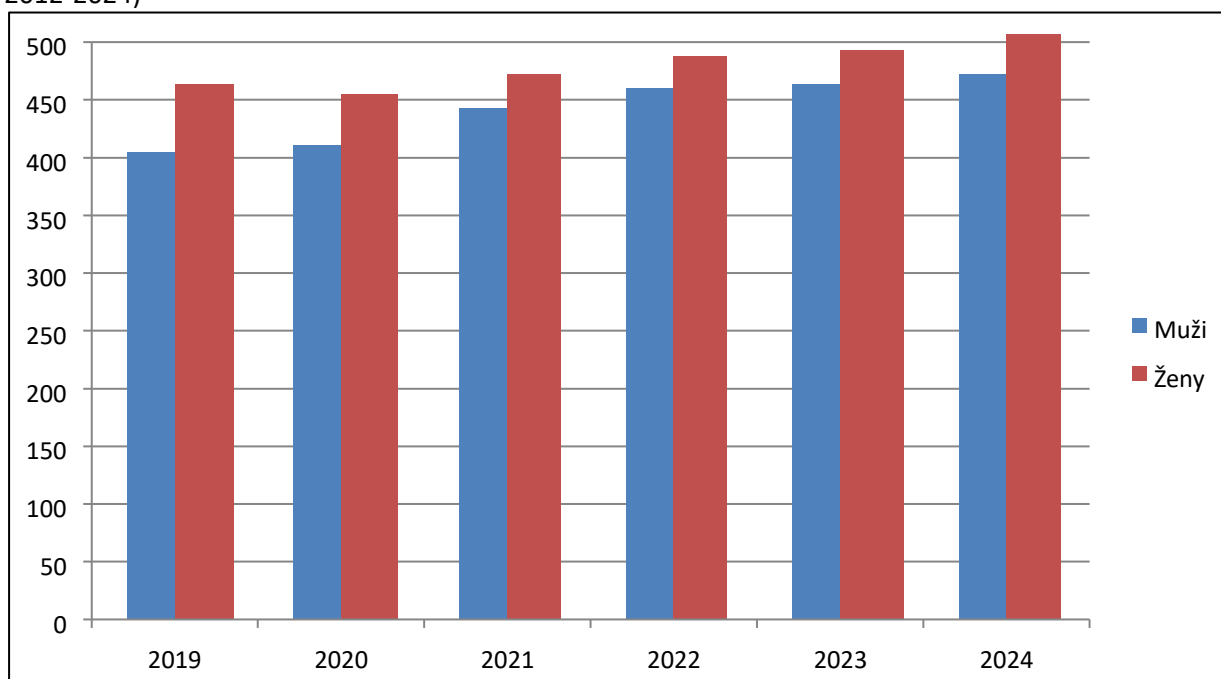
- **Predreprodukčný vek** - detská skupina, vek 0-14 rokov
- **Reprodukčný vek** - vek 15 – 49 rokov (vek reprodukcie populácie)
- **Poreprodukčný vek** - vek 50 a viac rokov

V roku 2024 bolo v obci Zábiedovo z celkového počtu 978 obyvateľov:

- v predreprodukčnom veku 225 obyvateľov (23,00 %), z toho 119 chlapcov a 106 dievčat,
- v reprodukčnom veku 488 obyvateľov (49,90 %), z toho 232 mužov a 256 žien,
- v poreprodukčnom veku 265 obyvateľov (27,10 %), z toho 120 mužov a 145 žien.

Na základe uvedených údajov môžeme konštatovať, že veková pyramída je regresívneho typu, kde prevažuje poreprodukčná nad predreprodukčnou zložkou.

Graf č. 2 - Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Zábiedovo (vývoj v období rokov 2012-2024)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Štruktúra občanov obce Zábiedovo z hľadiska veku

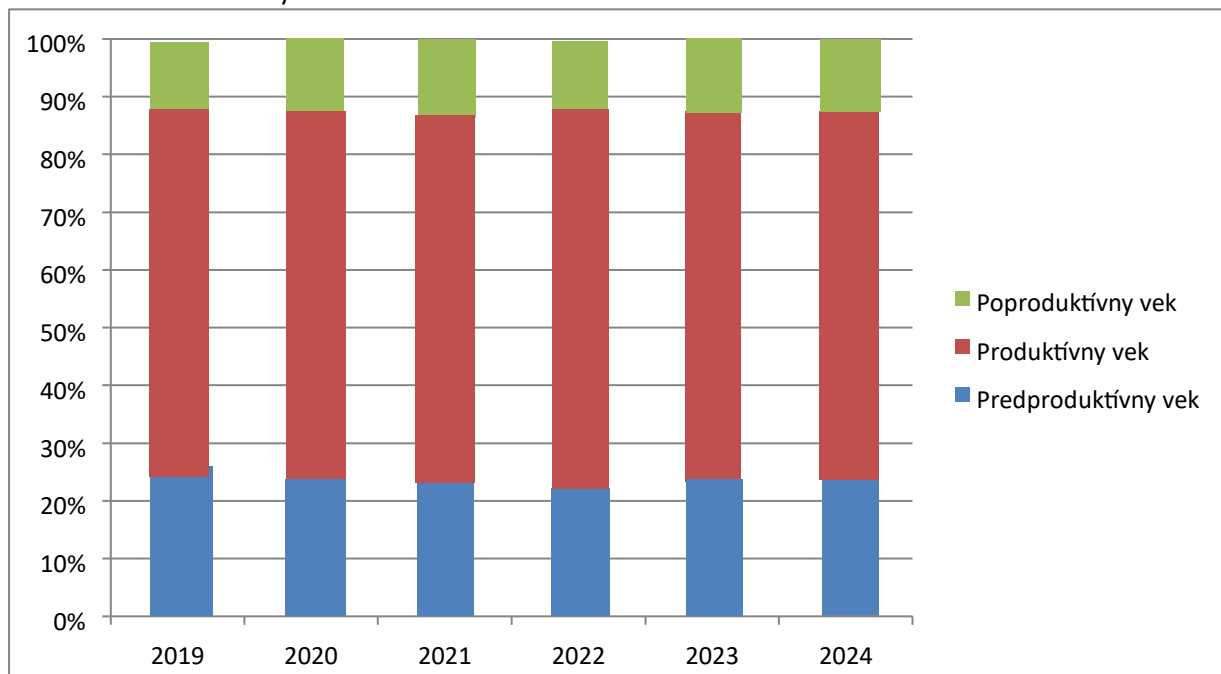
Pre potreby KPSS bola štruktúra obyvateľstva členená na tri základné kategórie - predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek.

Tabuľka 2 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Zábiedovo

Zábiedovo	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Predproduktívny vek (do 14 rokov)	204	201	211	211	219	225
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	558	563	594	615	609	632
Poproduktívny vek (65+)	106	110	116	116	124	121

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č. 3 – Štruktúra obyvateľov z hľadiska veku

Zdroj: Štatistický úrad SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce heterogénne. V obci žijú podľa sčítania obyvateľov občania slovenskej, poľskej a 2 občania inej a 1 občan nezistenej národnosti. Podľa SODB 2021 sa cca 99,11 % obyvateľstva obce hlásilo k slovenskej národnosti, 0,55 % k poľskej národnosti, 0,22% k inej národnosti. Občanov s nezistenou národnosťou bolo v obci 0,11 %.

Tabuľka 3 - Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti – obec Zábiedovo

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	430	462	892
Poľská	1	4	5
Iná	1	1	2
Nezistená	1	0	1
Spolu	433	467	900

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Náboženská štruktúra obyvateľov v obci

Podľa údajov zo SODB 2021 z hľadiska náboženského vyznania obyvateľstva dominujú v obci obyvatelia, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 94,22 % obyvateľstva obce). K evanjelickej cirkvi

augsburského vyznania sa hlásia 2 (0,22 %), ku gréckokatolíckej cirkvi sa hlásia 2 (0,22 %), ku kresťanským zborom sa hlásia 3 (0,33 %) a 35 osôb (3,89 %) sú bez náboženského vyznania.

Tabuľka 4 - Náboženské vyznanie - obec Zábiedovo

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	406	442	848
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	1	2
Gréckokatolícka cirkev	0	2	2
Kresťanské zbory	0	3	3
Bez vyznania	19	16	35
Nezistené	3	2	5
Dôverné	4	1	5
Spolu	433	467	900

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Úroveň vzdelania obyvateľov priamo ovplyvňuje tvorbu spoločenských hodnôt v obci. Vzdelaní obyvatelia sa aktívnejšie zapájajú do rozvojového procesu nepriamo napr. prostredníctvom záujmových spolkov a združení, ale aj priamo prostredníctvom členstva napr. v obecnom zastupiteľstve, alebo účelových komisiách.

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je v obci najviac zastúpené obyvateľstvo so základným vzdelaním (23,11 %) a so stredným odborným vzdelaním bez maturity (23,11 %). Za nimi nasledujú obyvatelia bez školského vzdelania spolu 16,44 %. Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou) má 10 % obyvateľov, úplné stredné učňovské vzdelanie (s maturitou) má 8,33 % obyvateľov a vyššie odborné vzdelanie má 4 % obyvateľov. Pri 0,22 % obyvateľov nebolo zistené ich vzdelanie, u 0,56 % obyvateľov je uvedená informácia označená ako dôverná. Vysokoškolské vzdelanie má 8 % obyvateľov.

Tabuľka 5 - Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Zábiedovo			
Základné	80	128	208
Učňovské (bez maturity)	7	7	14
Stredné odborné (bez maturity)	130	78	208
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	46	29	75
Úplné stredné odborné (s maturitou)	37	53	90
Úplné stredné všeobecné	9	33	42
Vyššie odborné vzdelanie	20	16	36
Vysokoškolské bakalárske	1	7	8
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	17	46	63
Vysokoškolské doktorandské	1	0	1

Vysokoškolské spolu	19	53	72
Bez školského vzdelania	81	67	148
z toho deti 0 - 14 rokov	77	67	144
Nezistené	2	0	2
Dôverné	2	3	5
Úhrn	433	467	900

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Prírodný prírastok – migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2014, 2021 a 2024. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2015, 2016 a 2022. Najväčší prírodný prírastok obyvateľstva dosiahla obec v rokoch 2014 a 2021 a 2024. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v rokoch 2018. Naopak najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v rokoch 2021, 2022 a 2024.

Tabuľka 6 - Obec Zábiedovo – Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva

Zábiedovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Narodení	16	9	9	13	12	15	12	18	7	12	19
Zomretí	6	5	6	10	8	11	5	6	9	7	5
Prírodný prírastok obyvateľstva	10	4	3	3	4	4	7	12	-2	5	14
Prisťahovaní na trvalý pobyt	11	20	17	6	4	27	22	19	35	12	18
Vystáňovaní z trvalého pobytu	8	7	9	4	10	19	23	10	12	7	6
Migračné saldo	3	13	8	2	-6	8	-1	9	23	5	12
Celkový prírastok obyvateľstva	13	17	11	5	-2	12	6	21	21	10	26
Počet obyvateľov obce	825	842	853	858	856	868	874	921*	942	952	978

Zdroj: Štatistický úrad SR

*Poznámka: počet obyvateľov vedený v evidencii obyvateľov obce a v záznamoch Štatistického úradu je rozdielny. Pri sčítaní obyvateľstva v roku 2021 boli po komunikácii obce a ŠÚ SR odstránené niektoré chyby v evidencii ŠÚ SR.

Seniori

V procese komunitného plánovania sociálnych služieb sa venovala špecifická pozornosť seniorom, pretože starnutie populácie vytvára zvýšené nároky na dlhodobú starostlivosť. V komunitnom plánovaní obec hľadá lokálne riešenia, ako sú denné stacionáre, terénne služby či podporné skupiny, aby seniori mohli čo najdlhšie zostať v domácom prostredí a tak zachovať kvalitu ich života.

Tabuľka 7 - Seniori v obci Zábiedovo (rok 2024)

Celkový obyvateľov	počet	Muži	Ženy	Spolu
		471	507	978
Seniori		Muži	Ženy	Spolu
60-64		17	17	34
65-69		14	22	36
70-74		16	21	37
75-79		10	17	27
80-84		2	9	11
85-89		1	6	7
90+		2	1	3
Spolu:		62	93	155

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb

V tejto časti sme sa snažili analyzovať jednotlivé druhy sociálnych služieb v obci, ak sa v obci neposkytujú uvádzame najbližšie zariadenia poskytujúce túto službu.

Denné centrum

V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa najmä:

- a) poskytuje sociálne poradenstvo,
- b) zabezpečuje záujmová činnosť.

Tabuľka 8 - Denné centrá na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	ambulantná	Denné centrum, Novoť 976, 029 55 Novoť
Mesto Dolný Kubín	ambulantná	Denné centrum, Obrancov mieru 1769/2, 026 01 Dolný Kubín
Obec Hruštín	ambulantná	Denné centrum, Dolný koniec 826/45, 029 52 Hruštín
Obec Oravská Lesná	ambulantná	Denné centrum pre seniorov, 029 57 Oravská Lesná č. 308

Zdroj: www.e-vuc.sk

Denný stacionár

V dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby ak jej stupeň odkázanosti je najmenej II. Denný stacionár je sociálna služba poskytujúca starostlivosť na pár hodín denne, a preto je vhodná predovšetkým pre seniorov, ktorí potrebujú neustálu starostlivosť, ale ich rodinní príslušníci chodia do práce, alebo z iných dôvodov nie sú schopní poskytnúť adekvátnu starostlivosť.

V dennom stacionári sa:

a) poskytuje

- 1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- 2. sociálne poradenstvo,
- 3. sociálna rehabilitácia,
- 4. stravovanie,

b) zabezpečuje

- 1. rozvoj pracovných zručností,
- 2. záujmová činnosť.

Ak sa v dennom stacionári poskytuje sociálna služba deťom, poskytuje sa im výchova.

V dennom stacionári sa poskytuje sociálne poradenstvo aj rodine alebo inej fyzickej osobe, ktorá zabezpečuje pomoc fyzickej osobe v domácom prostredí, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii.

Tabuľka 9 - Denné stacionáre na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Agentúra FÓRUM ŽIVOTA	ambulantná	Denný stacionár Miško, Hviezdoslavovo Námestie 2190, 026 01 Dolný Kubín
Obec Hruštín	ambulantná	Denný stacionár, Črchľa 308/7, 029 52 Hruštín
Obec Oravský Podzámok	ambulantná	Centrum sociálnych služieb sv. Jozefa, 027 41 Oravský Podzámok č. 240
Spišská katolícka charita	ambulantná	Dom Charitas Bl. Zdenky Schellingovej, Cyrila a Metoda 318/1, 029 01 Námestovo
Spišská katolícka charita	ambulantná	Dom Charitas sv. Kamila, Matúšovská 474/4, 027 21 Žaškov
Obec Liesek	ambulantná *otvorenie 2. polrok 2026	Denný stacionár sv. Michala archanjela, Na Kamenci 960/17, 027 12 Liesek

Zdroj: www.e-vuc.sk

Domov na polceste

V domove na polceste sa poskytuje sociálna služba na určitý čas fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a) a i), ktorá nemá zabezpečené ubytovanie po skončení poskytovania sociálnej služby v inom zariadení, po skončení náhradnej starostlivosti alebo po skončení ochrannnej výchovy.

V domove na polceste sa

a) poskytuje

1. ubytovanie na určitý čas,
2. sociálne poradenstvo,
3. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

b) zabezpečuje

1. rozvoj pracovných zručností,
2. pomoc pri pracovnom uplatnení,

c) utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
2. vykonávanie základnej osobnej hygieny,
3. upratovanie,
4. pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,
5. záujmovú činnosť.

Sociálnu službu v domove na polceste nemožno poskytovať v priestoroch alebo v areáli detského domova.

Na území ŽSK sú zriadené štyri zariadenia - domov na polceste, žiadne však na území regiónu Orava.

Tabuľka 10 – Domovy na polceste v Žilinskom samosprávnom kraji

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb PARK	pobytová - ročná	ANTARES – domov na polceste, Ľudmily Podjavorinskej 2357/14, 022 01 Čadca
Centrum sociálnych služieb STRANÍK	pobytová - ročná	HORIZONT – domov na polceste, Na stanicu 1217/23, 010 09 Žilina
DOBRÝ PASTIER – KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z.	pobytová - ročná	Domov na polceste, Gymnaziálna 162/4, 038 43 Kláštor pod Znievom
DORKA, n.o.	pobytová - ročná	Pod Skalami 218/16, 034 01 Ružomberok

Domov sociálnych služieb

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba týždennou pobytovou sociálnou službou alebo ambulantnou sociálnou službou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba

- a) odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV alebo
- b) nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej II.

V domove sociálnych služieb sa

a) poskytuje

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
2. sociálne poradenstvo,
3. sociálna rehabilitácia,
4. ubytovanie,
5. stravovanie,
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
7. osobné vybavenie,

b) zabezpečuje

1. rozvoj pracovných zručností,
2. pomoc pri pracovnom uplatnení,
3. záujmová činnosť,

c) utvárajú podmienky na

1. vzdelávanie,
2. úschovu cenných vecí.

Ak sa v domove sociálnych služieb poskytuje sociálna služba deťom, poskytuje sa im výchova.

Na vzdelávanie sa neutvárajú podmienky v domove sociálnych služieb, v ktorom sa poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe.

V domove sociálnych služieb sa zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje domov sociálnych služieb ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22 zákona č. 448/2008.

Ak fyzická osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb, táto sociálna služba sa jej poskytuje aj naďalej.

V domove sociálnych služieb možno poskytovať sociálnu službu najviac pre 40 prijímateľov sociálnej služby v jednej budove tohto zariadenia.

Sociálnu službu v domove sociálnych služieb nemožno poskytovať ako celoročnú pobytovú sociálnu službu.

Tabuľka 11 - Domovy sociálnych služieb na Orave a v blízkom okolí

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb ORAVA	ambulantná/ pobytová - ročná	Domov sociálnych služieb, Medvedzie 136, 027 44 Tvrdošín
Centrum sociálnych služieb ORAVA	pobytová - ročná	Domov sociálnych služieb, SNP 522/30, 027 44 Tvrdošín
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas sv. Františka z Assisi, Zápotočná 569/14, 028 01 Trstená
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie, Zázrivá – Stred 416, 027 05 Zázrivá
Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	pobytová - ročná	Domov sociálnych služieb, Novot' 976, 029 55 Novot'
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, Ulica Vyšný koniec 559/55, 029 56 Zákamenné
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, 029 57 Oravská Lesná č. 296
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, Hlavná 118, 029 43 Zubrohlava
Centrum sociálnych služieb Brezovec	ambulantná / pobytová – týždenná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Matúškova 1631, 026 01 Dolný Kubín
Centrum sociálnych služieb Brezovec	pobytová – ročná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, M. Hattalu 2161/3, 026 01 Dolný Kubín
Centrum sociálnych služieb Terchová	pobytová - ročná	Domov sociálnych služieb, Andreja Hlinku 234/8, 013 06 Terchová
LIKAVA - centrum sociálnych služieb	pobytová - ročná	LIKAVA - centrum sociálnych služieb, 034 95 Likavka č.9
Senires n. o.	pobytová - ročná	Domov sociálnych služieb 034 95 Likavka č. 10
TROJLÍSTOK - centrum sociálnych služieb	ambulantná/ pobytová – týždenná	TROJLÍSTOK - centrum sociálnych služieb, Sv. Anny 112/4,

		034 01 Ružomberok
TROJLÍSTOK - centrum sociálnych služieb	pobytová - ročná	TROJLÍSTOK - centrum sociálnych služieb, Riadok 2120/8, Ružomberok
Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Liptovské Sliače	pobytová - ročná	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Liptovské Sliače, Záhumnie 220/90, 034 84 Liptovské Sliače
Zariadenie opatrovateľskej služby Varín, n.o.	pobytová - ročná	Charitný dom Alžbetinum, Farská 236/5, 013 03 Varín

Zdroj: www.e-vuc.sk

Jedáleň

V jedálni sa poskytuje stravovanie fyzickej osobe, ktorá

- a) nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo
- c) dovŕšila dôchodkový vek.

Jedáleň môže poskytovať stravovanie aj prostredníctvom donášky stravy do domácnosti fyzickej osoby uvedenej pod písm. b) a c).

Tabuľka 12 - Jedálne na Orave a v okrese Ružomberok

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Spišská katolícka charita, Zápotočná 569	ambulantná	Dom Charitas sv. Františka z Assisi, Zápotočná 569/14, 028 01 Trstená
Mesto Tvrdošín	terénna	Mesto Tvrdošín
Mesto Tvrdošín, Medvedzie 155	ambulantná	Školská jedáleň pri ZŠ Márie Medveckej, Medvedzie 155, 027 44 Tvrdošín
Centrum sociálnych služieb Brezovec	ambulantná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Matúškova 1631, 026 01 Dolný Kubín
Centrum sociálnych služieb Námestovo	ambulantná	Centrum sociálnych služieb Námestovo, Komenského 512/6, 029 01 Námestovo
Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	ambulantná	Jedáleň, Novoť 976, 029 55 Novoť
Centrum sociálnych služieb Zákamenné, Oravská Lesná 296	ambulantná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, Oravská Lesná 296, 029 57 Oravská Lesná
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	terénna	Obec Oravská Lesná
Mesto Dolný Kubín	ambulantná	jedáleň, Obrancov mieru 1769/2, 026 01 Dolný Kubín
Mesto Dolný Kubín	terénna	Mesto Dolný Kubín
Obec Pribiš	ambulantná	školská jedáleň, Pribiš 139, 027 41 Pribiš

Spišská katolícka charita, Zázrivá – Stred 5	ambulantná	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie, Zázrivá – Stred 5, 027 05 Zázrivá
LIKAVA - centrum sociálnych služieb	ambulantná	LIKAVA - centrum sociálnych služieb, Likavka 9, 034 95 Likavka
Obec Liptovská Osada	ambulantná	Zariadenie opatrovateľskej služby a Zariadenie pre seniorov Liptovská Osada, Liptovská Osada 306, 034 73 Liptovská Osada
Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Liptovské Sliače	ambulantná	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Liptovské Sliače, Záhumnie 220/90, 034 84 Liptovské Sliače

Zdroj: www.e-vuc.sk

Obec Zábiedovo má vypracovanú Internú smernicu o zabezpečovaní bezplatného rozvozu obedov pre obyvateľov obce Zábiedovo zo Zariadenia školského stravovania pri ZŠ s MŠ Zábiedovo 68.

Komunitné centrum

V komunitnom centre sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. h) zákona č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov.

a) poskytuje

1. základné sociálne poradenstvo,
2. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
3. pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,

b) vykonáva preventívna aktivita,

c) zabezpečuje záujmová činnosť.

V komunitnom centre sa vykonáva komunitná práca a komunitná rehabilitácia. Sociálnu službu v komunitnom centre možno poskytovať ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou sociálnej služby prostredníctvom terénneho programu.

Tabuľka 13 - Komunitné centrá na Orave a v blízkom okolí

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
V.I.A.C. - Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže	ambulantná	Komunitné centrum Sinaj, ul. Železničiarov 253/1, 028 01 Trstená
V.I.A.C. - Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže	terénna	okres: Tvrdošín, Námestovo
V.I.A.C. - Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže	ambulantná	Komunitné centrum Námestovo, Komenského 510/10, 029 01 Námestovo
Spišská katolícka charita	terénna	okres: Tvrdošín, Námestovo, Dolný Kubín, Ružomberok, Liptovský Mikuláš
Spišská katolícka charita	ambulantná	Komunitné centrum Jána Krstiteľa, 027 55 Sedliacka Dubová 31

Konzultačné a informačné centrum EDUKOS	terénna	Žilinský kraj
Konzultačné a informačné centrum EDUKOS	ambulantná	Komunitné centrum, J. Ťatliaka 2051/8, 026 01 Dolný Kubín
Inštitút pre sociálny rozvoj a ďalšie vzdelávanie	terénna	okres: Dolný Kubín
Inštitút pre sociálny rozvoj a ďalšie vzdelávanie	ambulantná	Komunitné centrum, Veličná 164, 027 54 Veličná
Bratská jednota baptistov, cirkevný zbor Ružomberok	terénna	Mesto Ružomberok
Bratská jednota baptistov, cirkevný zbor Ružomberok	ambulantná	Komunitné centrum bratskej jednoty baptistov, Antona Bernoláka 1423/18, 034 01 Ružomberok
Spoločenstvo priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar	ambulantná	Spoločenstvo priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, Maroša Madačova 1943/3, 034 01 Ružomberok
Spoločenstvo priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar	terénna	Žilinský kraj
Mesto Liptovský Mikuláš	ambulantná	Komunitné centrum „Nový svet“ Hlboké, Športová 4749/5, 031 01 Liptovský Mikuláš
DOBRY PASTIER – KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z.	ambulantná	Komunitné centrum, Gymnaziálna 162/4, 038 43 Kláštor pod Znievom

Zdroj: www.e-vuc.sk

Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je v krízovej sociálnej situácii, alebo v inej obtiažnej životnej situácii, ktorú nemôže riešiť vlastnými silami a zabezpečuje sa najmä poskytnutím sociálneho poradenstva.

Za telekomunikačné technológie sa považuje najmä telefón, fax, internet.

Tabuľka 14 - Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

Názov poskytovateľa	Forma	Mobil/email
„Pomoc obetiam násilia“	pomocou telekomunikačných technológií	+421903104063 / info@pomocobetiam.sk
IPčko	pomocou telekomunikačných technológií	+421949760570 / marek@ipcko.sk
Rovnováha	pomocou telekomunikačných technológií	+421911389138 / hrnkova@rovnovahaoz.sk

Slovenský Červený kríž, územný spolok Liptovský Mikuláš	pomocou telekomunikačných technológií	+421903558921 / liptovskymikulas@redcross.sk
Úsmev pre druhých	pomocou telekomunikačných technológií	+421944247343 / mir.beres@gmail.com

Zdroj: www.e-vuc.sk

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie alebo zabezpečiť jej riešenie.

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci je poskytovanie nepretržitej, dištančnej, hlasovej, písomnej (krátka textová správa) alebo elektronickej komunikácie s fyzickou osobou prostredníctvom signalizačného zariadenia alebo audiovizuálneho zariadenia napojeného na centrálny dispečing, ktorý zabezpečí potrebnú pomoc na základe vyslaného signálu potreby pomoci.

Potrebu poskytovania sociálnej služby fyzická osoba preukazuje potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Tabuľka 15 - Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci pre Žilinský kraj

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Asociácia samaritánov Slovenskej republiky	pomocou telekomunikačných technológií	+421910815541 / info@as-sr.sk
ASSR, s.r.o., r.s.p.	pomocou telekomunikačných technológií	+421905523836 / rpenazzi@as-sr.sk
Santea, n.o.	pomocou telekomunikačných technológií	+421948718191 / info@santea.sk

Zdroj: www.e-vuc.sk

Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu

Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu sa poskytuje fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. b) a jej rodine.

V rámci nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu sa

a) poskytuje

1. sociálne poradenstvo,
2. sociálna rehabilitácia,
3. preventívna aktivita,

b) zabezpečuje

1. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
2. pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,
3. záujmová činnosť.

Nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu možno poskytovať ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou sociálnej služby prostredníctvom terénneho programu.

Tabuľka 16 - Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu na Orave a v okrese Ružomberok

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Človek v ohrození, n.o.	terénna	Žilinský kraj
Občianske združenie Dom nádeje	terénna	Žilinský kraj
Spišská katolícka charita	terénna	Okres: Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok
Mesto Dolný Kubín	ambulantná	Nocľaháreň STOP-ŠANCA-KOTVA, M. R. Štefánika 1850/50, 026 01 Dolný Kubín
Mesto Ružomberok	ambulantná	Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu PREROD, Sládkovičova 2038/10, 034 01 Ružomberok
Spišská katolícka charita	ambulantná	Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu sv. Moniky, Majere 1085/5, 034 01 Ružomberok

Zdroj: www.e-vuc.sk

Nízkoprahové denné centrum

V nízkoprahovom dennom centre sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a), b), h) a i) počas dňa

a) poskytuje

1. sociálne poradenstvo,
2. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

b) utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
2. vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

V regióne Orava nie je dostupné ako sociálna služba žiadne nízkoprahové denné centrum. Najbližšie sú v Martine a Žiline.

Nocľaháreň

V nocľahárni sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a) a i), ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať,

a) poskytuje

1. ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania,
2. sociálne poradenstvo,
3. nevyhnutné ošatenie a obuv,

b) utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
2. vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Tabuľka 17 – Nocľaháreň na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Mesto Dolný Kubín	pobytová - ročná	Nocľaháreň STOP-ŠANCA-KOTVA, M. R. Štefánika 1850/50, 026 01 Dolný Kubín
Centrum sociálnych služieb Námestovo	pobytová - ročná	Nocľaháreň Humanitas, Bernolákova 390/14, 029 01 Námestovo
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas Sv. Hildegardy z Bingenu, Kostolná 850/2, 029 44 Rabča

Zdroj: www.e-vuc.sk

Odľahčovacia služba

Odľahčovacia služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na pomoc inej fyzickej osoby, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej IV (ďalej len „fyzická osoba, ktorá opatruje“), ktorou sa poskytuje alebo zabezpečuje opatrovanej fyzickej osobe sociálna služba počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať.

Cieľom odľahčovacej služby je umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jej fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia.

Odľahčovacia služba sa poskytuje najviac 30 dní v kalendárnom roku; ak sa odľahčovacia služba poskytuje terénnou formou alebo ambulantnou formou, za deň poskytnutej odľahčovacej služby sa považuje 12 hodín poskytnutej odľahčovacej služby dosiahnutých počas jedného alebo viacerých kalendárnych dní. Nevyčerpaný rozsah odľahčovacej služby v kalendárnom roku nemožno poskytnúť v nasledujúcom kalendárnom roku.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby.

Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zodpovedajúce činnostiam, ktoré podľa integrovaného posudku fyzická osoba nie je schopná samostatne vykonávať alebo je schopná ich vykonávať s dohľadom, v rozsahu ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom pre stupeň odkázanosti tejto fyzickej osoby, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby v zmluve o poskytovaní sociálnej služby nedohodne na nižšom rozsahu.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe,

- ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba,
- ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak,
- ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu,
- ktoré je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.

Ustanovenie v treťom odseku písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe

- vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení,
- vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba,

c) ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac 40 hodín mesačne.

Tabuľka 18 - Opatrovateľská služba

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
AMS n. o.	terénna	Žilinský kraj
Chuť žiť	terénna	Žilinský kraj
Custodia, n. o.	terénna	Žilinský kraj
Elisa o. z.	terénna	Žilinský kraj
Empatia plus, n. o.	terénna	Žilinský kraj
EuProgres n. o.	terénna	Žilinský kraj
Inštitút pre sociálny rozvoj a ďalšie vzdelávanie	terénna	Žilinský kraj
Jazmínka, n. o.	terénna	Žilinský kraj
Markus o. z.	terénna	Žilinský kraj
Občianske združenie Opatrovateľka	terénna	Žilinský kraj
Senior plus n. o.	terénna	Žilinský kraj
SENIORKA n. o.	terénna	Žilinský kraj
Silver care, n.o.	terénna	Žilinský kraj
Spišská katolícka charita	terénna	Žilinský kraj
Mesto Trstená	terénna	Trstená
Mesto Tvrdošín	terénna	Tvrdošín
Obec Nižná	terénna	Nižná
Centrum sociálnych služieb	terénna	Námestovo
Mesto Dolný Kubín	terénna	Dolný Kubín

Zdroj: www.e-vuc.sk

Podpora samostatného bývania

Podpora samostatného bývania je sociálna služba na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti fyzickej osoby zameraná najmä na pomoc pri prevádzke domácnosti, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podporu pri organizovaní času, podporu pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporu rozvoja osobných záujmov, predchádzanie a riešenie krízových situácií, podporu spoločensky primeraného správania..

V rámci podpory samostatného bývania sa okrem činností uvedených v prvom odseku

a) poskytuje

1. sociálne poradenstvo,
2. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

b) vykonáva

1. preventívna aktivita,
2. sociálna rehabilitácia.

Tabuľka 19 - Podpora samostatného bývania pre Žilinský kraj

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Agentúra podporných služieb, n.o.	terénna	Žilina
Asociácia Nepočujúcich Slovenska	terénna	Žilinský kraj
Centrum sociálnych služieb Méta	terénna	okres Martin
Centrum sociálnych služieb TAU	terénna	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa sa poskytuje, ak rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, nemôže zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa sama alebo s pomocou rodiny a nie sú ďalšie dôvody, pre ktoré je potrebné v záujme dieťaťa postupovať podľa osobitného predpisu.

V rámci pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa sa

a) poskytujú

1. bežné úkony starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri príprave na školské vyučovanie,
3. výchova,

b) zabezpečuje záujmová činnosť.

Za dôvody, pre ktoré nemôže rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa sama alebo s pomocou rodiny, sa považujú najmä

- a) choroba, úraz alebo kúpeľná liečba rodiča alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, alebo úmrtie jedného z rodičov,
- b) pôrod matky dieťaťa alebo ženy, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu,
- c) narodenie najmenej troch detí súčasne alebo narodenie dvoch detí alebo viac detí súčasne v priebehu dvoch rokov, a to až do troch rokov veku najmladších detí.

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa sa poskytuje terénnou formou sociálnej služby.

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa sa poskytuje najviac v rozsahu 30 po sebe nasledujúcich dní.

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života neposkytuje pre okres Tvrdošín ani región Orava žiadny poskytovateľ.

Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností

Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností je sociálna služba poskytovaná opatrovníkovi, fyzickej osobe, ktorá má záujem vykonávať funkciu opatrovníka a fyzickej osobe, ktorá si sama nedokáže uplatňovať a chrániť práva a právom chránené záujmy.

Za pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností sa považuje

- a) zastupovanie fyzickej osoby v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony alebo vrátení spôsobilosti na právne úkony,
- b) súčinnosť pri spisovaní návrhov na súd na začatie konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony alebo vrátení spôsobilosti na právne úkony,
- c) poskytovanie alebo sprostredkovanie sociálneho poradenstva alebo iného poradenstva s cieľom nájsť možnosti pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov fyzických osôb, ktoré si ich nedokážu sami uplatňovať a chrániť,
- d) spolupráca so zariadeniami, úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, súdmi a ďalšími osobami pred začatím konania a počas konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony alebo vrátení spôsobilosti na právne úkony,
- e) vyhľadávanie a príprava fyzických osôb, ktoré majú záujem vykonávať funkciu opatrovníka a príprava opatrovníkov na výkon opatrovníckych práv a povinností.

Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností neposkytuje pre okres Tvrdošín ani región Orava žiadny poskytovateľ.

Požičiavanie pomôcok

Požičiavanie pomôcok je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, ak požičanie pomôcky môže zmierniť dôsledky nepriaznivého zdravotného stavu.

Pomôcka sa môže požičiavať na dohodnutý čas, najdlhšie do zabezpečenia pomôcky na základe verejného zdravotného poistenia, formou peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky podľa osobitného predpisu, z iných zdrojov alebo do doby trvania podmienok pre poskytnutie pomôcky.

Nepriaznivý zdravotný stav fyzická osoba preukazuje potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Odkázanosť fyzickej osoby na pomôcku sa preukazuje integrovaným posudkom.

Tabuľka 20 - Požičiavanie pomôcok

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Spišská katolícka charita	terénna	okres Tvrdošín, Dolný Kubín, Ružomberok
Spišská katolícka charita	ambulantná	ADS Charitas Trstená, Odbojárov 949/7, 02801 Trstená
Diecézna charita Žilina	terénna	Žilinský kraj
Star-Do, n.o.	terénna	Žilinský kraj
Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Liptovské Sliače	ambulantná	Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Liptovské Sliače, Záhumnie 220/90, 034 84 Liptovské Sliače

Zdroj: www.e-vuc.sk

Práčovňa

V práci sa vytvárajú podmienky na pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva fyzickej osoby, ktorá

- a) nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo
- c) dovŕšila dôchodkový vek.

V regióne Orava nie je dostupná ako sociálna služba žiadna práčovňa.

Prepravná služba

Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie.

Nepriaznivý zdravotný stav podľa odseku 1 fyzická osoba preukazuje potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Podmienka podľa odseku 1 sa považuje za splnenú, ak fyzická osoba je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom; odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom sa preukazuje integrovaným posudkom.

Tabuľka 21 - Prepravná služba na Orave, v okrese Ružomberok, v rámci ŽSK a SR

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Spišská katolícka charita	terénna	okres Námestovo
Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	terénna	obec Novot'
Mesto Dolný Kubín	terénna	Žilinský kraj
ZSS Nestor o. z.	terénna	Žilinský kraj
SAMARITÁN, n.o.	terénna	Žilinský kraj
Diecézna charita Žilina	terénna	Žilinský kraj
Slovenský Červený kríž, územný spolok Žilina	terénna	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Rehabilitačné stredisko

V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, fyzickej osobe, ktorá je slabozraká a fyzickej osobe, ktorá je nepočujúca alebo ktorá má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť.

V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje

- a) sociálna rehabilitácia,
- b) sociálne poradenstvo,
- c) pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- d) ubytovanie,
- e) stravovanie,
- f) pranie, upratovanie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

Ak sa poskytuje v rehabilitačnom stredisku ambulantná sociálna služba, zariadenie nie je povinné poskytovať stravovanie, ubytovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva.

Ak sa poskytuje pobytová sociálna služba v rehabilitačnom stredisku, možno ju poskytovať len na určitý čas, najdlhšie na tri mesiace; túto lehotu možno predĺžiť len raz, najviac o tri mesiace.

V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje sociálne poradenstvo aj rodine alebo inej fyzickej osobe, ktorá zabezpečuje pomoc fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby v domácom prostredí, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii.

Sociálnu službu - rehabilitačné stredisko neposkytuje pre okres Tvrdošín ani región Orava žiadny poskytovateľ.

ŽSK

Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života

Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života sa poskytuje rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, v čase a) prípravy na trh práce alebo v čase vykonávania aktivít spojených so vstupom alebo s návratom na trh práce, poskytovaním starostlivosti o maloleté dieťa,

b) prípravy na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole alebo v čase vykonávania zárobkovej činnosti, poskytovaním starostlivosti o dieťa do troch rokov veku alebo do šiestich rokov veku, ak je dieťaťom s nepriaznivým zdravotným stavom.

V rámci služby na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života sa

a) poskytujú

1. bežné úkony starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri príprave na školské vyučovanie,
3. výchova,

b) zabezpečuje záujmová činnosť.

Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života, ak ide o dieťa do troch rokov veku alebo do šiestich rokov veku, ak je dieťaťom s nepriaznivým zdravotným stavom, sa poskytuje

- a) do 31. augusta bezprostredne nasledujúceho po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa alebo šiestich rokov veku dieťaťa, ak je dieťaťom s nepriaznivým zdravotným stavom,
- b) jedným opatrovateľom detí najviac štyrom deťom; to neplatí, ak ide o súrodencov.

Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života sa poskytuje terénnou formou sociálnej služby alebo ambulantnou sociálnou službou mimo zariadenia. Ak sa služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života poskytuje ambulantnou sociálnou službou mimo zariadenia, poskytuje sa v rodinnom prostredí fyzickej osoby, ktorá poskytuje starostlivosť o dieťa. Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života podľa odseku 1 písm. b) sa môže poskytovať ambulantnou sociálnou službou mimo zariadenia aj v prostredí, ktorým je priestor zamestnávateľa rodiča alebo zamestnávateľa fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, vyčlenený na zabezpečenie tejto starostlivosti o dieťa zamestnanca.

Tabuľka 22 - Služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života na Orave a v okrese Ružomberok

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Jana Zrnčíková - SRDIEČKO IČO: 51746646	ambulantná	Na Ožnici 3237/13, 026 01 Dolný Kubín
Zuzana Přibyllová IČO: 40170811	ambulantná	Andreja Halašu 741/31, 026 01 Dolný Kubín
Mária Iváková – VČIELKA IČO: 51881543	ambulantná	Antona Bernoláka 1411/29, 034 01 Ružomberok

Zdroj: www.e-vuc.sk

Služba včasnej intervencie

Služba včasnej intervencie sa poskytuje dieťaťu do siedmich rokov jeho veku, ak je jeho vývin ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a rodine tohto dieťaťa.

V rámci služby včasnej intervencie sa

a) poskytuje

1. špecializované sociálne poradenstvo,
2. sociálna rehabilitácia,

b) vykonáva

1. stimulácia komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím,
2. preventívna aktivita.

V rámci služby včasnej intervencie sa vykonáva komunitná rehabilitácia.

Službu včasnej intervencie možno poskytovať ambulantnou sociálnou službou a terénnou formou sociálnej služby prostredníctvom terénneho programu. Poskytovanie terénnej formy sociálnej služby má prednosť pred ambulantnou sociálnou službou. Ak terénna forma sociálnej služby nie je vhodná, účelná alebo dostatočne nerieši nepriaznivú sociálnu situáciu, poskytuje sa ambulantná sociálna služba. Miesto poskytovania služby včasnej intervencie ambulantnou sociálnou službou nemôže byť v budove zariadenia, v ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba.

Zdravotné postihnutie fyzická osoba preukazuje potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Tabuľka 23 - Služba včasnej intervencie na Orave, v okrese Ružomberok a v rámci ŽSK

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
TENENET o.z.	ambulantná	Miestneho priemyslu 1247, 029 01 Námestovo
Súkromné centrum poradenstva a prevencie Nosko Health Prevention	ambulantná	Súkromné centrum poradenstva a prevencie Nosko Health Prevention, Námestie A. Hlinku 56/1, 034 01 Ružomberok

Súkromné centrum poradenstva a prevencie Nosko Health Prevention	terénna	Žilinský kraj
TENENET o.z.	terénna	Žilinský kraj
Centrum sociálnych služieb Horelica	terénna	Žilinský kraj
Centrum včasnej intervencie Žilina, n. o.	terénna	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Sociálna rehabilitácia

Sociálna rehabilitácia je odborná činnosť na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluhu, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a komunite.

Ak je fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, sociálna rehabilitácia podľa odseku 1 je najmä nácvik používania pomôcky, nácvik prác v domácnosti, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, výučba písania a čítania Braillovho písma, nácvik zrkového vnímania a sociálna komunikácia.

Tabuľka 24 – Sociálna rehabilitácia v rámci ŽSK

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska	terénna	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Sociálne poradenstvo

Sociálne poradenstvo je odborná činnosť zameraná na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Sociálne poradenstvo sa vykonáva na úrovni základného sociálneho poradenstva a špecializovaného sociálneho poradenstva.

Základné sociálne poradenstvo je posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Základné sociálne poradenstvo je súčasťou každej sociálnej služby poskytovanej podľa tohto zákona.

Špecializované sociálne poradenstvo je zistenie príčin vzniku, charakteru a rozsahu problémov fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci.

Sociálne poradenstvo možno vykonávať ambulantnou formou prostredníctvom poradní sociálneho poradenstva zriadených na tento účel a terénnou formou prostredníctvom terénnych programov.

Tabuľka 25 - Sociálne poradenstvo na Orave a v rámci ŽSK

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
„Fórum pre pomoc starším“ – národná sieť	terénna	Žilinský kraj
Asociácia Nepočujúcich Slovenska	terénna	Žilinský kraj
BRIEŽDENIE	terénna	Žilinský kraj
Človek v ohrození, n.o.	terénna	Žilinský kraj
Občianske združenie Dom nádeje	terénna	Žilinský kraj
Rovnováha	terénna	Žilinský kraj
Slovenské hemofilické združenie	terénna	Žilinský kraj
Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar	terénna	Žilinský kraj
Združenie na podporu rodiny a rodovej rovnosti, o.z.	terénna	Žilinský kraj
Centrum sociálnych služieb Brezovec	ambulantná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Martina Hattalu 2161/3, 026 01 Dolný Kubín

Zdroj: www.e-vuc.sk

Sociálne poradenstvo – špecializované

Tabuľka 26 - Sociálne poradenstvo - špecializované v rámci ŽSK a SR

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
ÁNO PRE ŽIVOT, n.o.	terénna	Žilinský kraj
Centrum sociálnych služieb ANIMA	terénna	Žilinský kraj
Diecézna charita Žilina	terénna	Žilinský kraj
Krajské centrum nepočujúcich ANEPS	terénna	Žilinský kraj

NÁRUČ – pomoc deťom v kríze	terénna	Žilinský kraj
Spišská katolícka charita	terénna	Žilinský kraj
SVETIELKO NÁDEJE	terénna	Žilinský kraj
ŽENA V TIESNI, Martin	ambulantná	utajená adresa
TENENET o.z.	terénna	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Stredisko osobnej hygieny

V stredisku osobnej hygieny sa utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny fyzickej osobe, ktorá

- a) nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo
- c) dovŕšila dôchodkový vek.

V regióne Orava nie je dostupné ako sociálna služba žiadne Stredisko osobnej hygieny.

Špecializované zariadenie

V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej IV a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

V špecializovanom zariadení sa

a) poskytuje

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
2. sociálne poradenstvo,
3. sociálna rehabilitácia,
4. ubytovanie,
5. stravovanie,
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
7. osobné vybavenie,

b) zabezpečuje

1. rozvoj pracovných zručností,
2. pomoc pri pracovnom uplatnení,
3. záujmová činnosť,

c) utvárajú podmienky na

1. vzdelávanie,
2. úschovu cenných vecí.

Ak sa v špecializovanom zariadení poskytuje sociálna služba deťom, poskytuje sa im výchova.

Na vzdelávanie podľa odseku 2 písm. c) prvého bodu sa neutvárajú podmienky v špecializovanom zariadení, v ktorom sa poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe.

V špecializovanom zariadení sa zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje špecializované zariadenie ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22.

V špecializovanom zariadení možno poskytovať sociálnu službu najviac pre 40 prijímateľov sociálnej služby v jednej budove zariadenia.

Tabuľka 27 - Špecializované zariadenia na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb Brezovec	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Martina Hattalu 2161/3, 026 01 Dolný Kubín
Centrum sociálnych služieb ORAVA	pobytová - ročná	Špecializované zariadenie, Medvedzie 136, 027 44 Tvrdošín
Centrum sociálnych služieb ORAVA	pobytová - ročná	Špecializované zariadenie, SNP 522/30, 027 44 Tvrdošín
Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	pobytová - ročná	Špecializované zariadenie, Novotť 976, 029 55 Novotť
Centrum sociálnych služieb Terchová	pobytová - ročná	Špecializované zariadenie, Havrania 35, 027 05 Zázrivá
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, Hlavná 118, 029 43 Zubrohlava
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, 029 57 Oravská Lesná 296
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, Ulica Vyšný koniec 559/55, 029 56 Zákamenné
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas sv. Františka z Assisi, Zápotočná 569/14, 028 01 Trstená
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie, Zázrivá – Stred 416, 027 05 Zázrivá
Terézia, n.o.	pobytová - ročná	Špecializované zariadenie Lokca, Lán 699/36, 029 51 Lokca
ZSS Nestor o.z., Zázrivá – stred 449	pobytová - ročná	ZSS Nestor o.z., Zázrivá – Stred 449, 027 05 Zázrivá

Zdroj: www.e-vuc.sk

Sprostredkovanie osobnej asistencie

Sprostredkovanie osobnej asistencie je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na osobnú asistenciu pri vykonávaní administratívnych úkonov, vedenie databázy užívateľov osobnej asistencie, vedenie databázy osobných asistentov a záujemcov o vykonávanie osobnej asistencie, vykonávanie základného sociálneho poradenstva a vzdelávanie užívateľov osobnej asistencie a osobných asistentov a pomoc pri riešení konfliktov vzniknutých medzi fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a osobným asistentom v súvislosti s uzatvorenou zmluvou o výkone osobnej asistencie.

Pomoc pri vykonávaní administratívnych úkonov je najmä

- a) príprava návrhov zmlúv o výkone osobnej asistencie medzi fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a osobným asistentom,
- b) pomoc pri spracúvaní výkazov odpracovaných hodín osobným asistentom,
- c) vyplácanie odmien osobným asistentom podľa osobitného predpisu.

Sprostredkovanie osobnej asistencie môže vykonávať poskytovateľ sociálnej služby aj prostredníctvom agentúry osobnej asistencie zriadenej na tento účel.

Tabuľka 28 – Sprostredkovanie osobnej asistencie v rámci ŽSK

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Belasý motýľ o.z.,	ambulantná	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Terénna sociálna služba krízovej intervencie

Terénna sociálna služba krízovej intervencie sa poskytuje fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a), b), d), g) až i) a jej obsahom je činnosť zameraná na vyhľadávanie takýchto fyzických osôb, odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti zamerané najmä na vykonávanie preventívnej aktivity, poskytovanie sociálneho poradenstva, sociálnej rehabilitácie, pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a utváranie podmienok na výdaj stravy alebo výdaj potravín.

Tabuľka 29 - Terénna sociálna služba krízovej intervencie na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Chuť ŽiŤ	terénna	okres Dolný Kubín
IPčko	terénna	Žilinský kraj
Mesto Dolný Kubín	terénna	mesto Dolný Kubín
Modrý anjel/tím krízovej intervencie n.o.	terénna	Žilinský kraj
Občianske združenie Dom nádeje	terénna	Žilinský kraj
Obec Bziny	terénna	obec Bziny
Rovnováha	terénna	Žilinský kraj

Slovenský Červený kríž, územný spolok Liptovský Mikuláš	terénna	Žilinský kraj
TENENET o.z.	terénna	Žilinský kraj
Women Institute Slovakia o. z.,	terénna	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Tlmočnická služba

Tlmočnická služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe odkázanej na tlmočenie.

Tlmočnickou službou sa poskytuje tlmočenie v posunkovej reči, artikulačné tlmočenie alebo taktilné tlmočenie.

Fyzická osoba je odkázaná na

- tlmočenie v posunkovej reči, ak je nepočujúca alebo má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť a jej komunikačným prostriedkom je posunková reč,
- artikulačné tlmočenie, ak je nepočujúca alebo má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť získanú po osvojení si reči alebo pred jej osvojením a neovláda formy komunikácie sluchovo postihnutých najmä posunkovú reč, posunkovanú slovenčinu, alebo
- taktilné tlmočenie, ak je hluchoslepá a má vrodené alebo získané postihnutie dvoch zmyslových orgánov, ktoré pre komunikáciu so spoločnosťou vyžadujú špecifický komunikačný systém viazaný na stupeň straty sluchu a stupeň straty zraku.

Fyzickej osobe podľa odseku 3 písm. a) a b) možno tlmočnickú službu poskytnúť aj formou online tlmočenia alebo simultánneho prepisu hovorenej reči.

Fyzická osoba preukazuje zdravotné postihnutie potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.

Tabuľka 30 - Tlmočnická služba v rámci ŽSK

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Krajské centrum nepočujúcich ANEPS	terénna/iná forma (telefonicky/pomocou telekomunikačných technológií)	Žilinský kraj
Krajské centrum nepočujúcich ANEPS	ambulantná	Krajské centrum nepočujúcich ANEPS Žilina, Kálov 357/17, 010 01 Žilina
Centrum bezbariérovej komunikácie	iná forma (telefonicky/pomocou telekomunikačných technológií)	Žilinský kraj

Zdroj: www.e-vuc.sk

Útulok

V útulku sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a) a i), ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať,

a) poskytuje

- ubytovanie na určitý čas,
- sociálne poradenstvo,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

4. nevyhnutné ošatenie a obuv,

b) zabezpečuje

1. rozvoj pracovných zručností,
2. pomoc pri pracovnom uplatnení,

c) utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
2. vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
3. upratovanie,
4. pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,
5. záujmovú činnosť.

Poskytovateľ sociálnej služby v útulku poskytuje túto sociálnu službu oddelene pre jednotlivcov a oddelene pre rodiny s dieťaťom alebo jednotlivcov s dieťaťom.

Tabuľka 31 - Útulok na Orave a v blízkosti

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb Brezovec	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Záskalická 907/7, 026 01 Dolný Kubín
DOBRY PASTIER – KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z.	pobytová - ročná	Útulok, Gymnaziálna 162/4, 038 43 Kláštor pod Znievom
Mesto Ružomberok	pobytová - ročná	Útulok, Scots Viatora 1486/12, 034 01 Ružomberok
DORKA, n.o.	pobytová - ročná	Pod Skalami 218/16, 034 01 Ružomberok

Zdroj: www.e-vuc.sk

Zariadenie núdzového bývania

V zariadení núdzového bývania sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm.

g) zákona

a) poskytuje

1. ubytovanie na určitý čas,
2. sociálne poradenstvo,
3. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

b) utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
2. vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
3. upratovanie,
4. pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,
5. záujmovú činnosť.

Ak je potrebné chrániť život a zdravie fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. g), zabezpečuje sa v zariadení núdzového bývania utajenie miesta jej ubytovania a jej anonymita. To platí aj vtedy, ak fyzická osoba v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. g) požiada

zariadenie núdzového bývania o utajenie svojej totožnosti v súvislosti s pobytom v tomto zariadení na účely ochrany jej súkromia a rodinného života.

Ak je to vhodné a účelné, sociálnu službu v zariadení núdzového bývania možno poskytovať aj oddelene len pre niektorú vybranú cieľovú skupinu z fyzických osôb uvedených v § 2 ods. 2 písm. g).

Zariadenie núdzového bývania môže poskytovať sociálne poradenstvo aj fyzickej osobe, ktorá spôsobila nepriaznivú sociálnu situáciu podľa § 2 ods. 2 písm. g). Sociálne poradenstvo podľa prvej vety nemožno poskytovať v objekte zariadenia, v ktorom sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. g).

Tabuľka 32 - Zariadenie núdzového bývania na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb Brezovec	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Zásalická 907/7, 026 01 Dolný Kubín
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas sv. Hildegardy z Bingenu, kostolná 850/2, 029 44 Rabča

Zdroj: www.e-vuc.sk

Zariadenie opatrovateľskej služby

V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálna služba na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

V zariadení opatrovateľskej služby sa

a) poskytuje

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
2. sociálne poradenstvo,
3. sociálna rehabilitácia,
4. ubytovanie,
5. stravovanie,
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,

b) utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí.

V zariadení opatrovateľskej služby sa zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie opatrovateľskej služby ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22.

Tabuľka 33 - Zariadenie opatrovateľskej služby na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Mesto Dolný Kubín	pobytová - ročná	Zariadenie opatrovateľskej služby, Obrancov mieru 1778/7, 026 01 Dolný Kubín
ZSS Nestor o. z.,	pobytová - ročná	ZSS Nestor o.z., Stred 449, 027 05 Zázrivá

Zdroj: www.e-vuc.sk

Zariadenie podporovaného bývania

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na dohľad. Ak fyzická osoba dovŕši dôchodkový vek počas poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, táto sociálna služba sa jej poskytuje aj naďalej.

V zariadení podporovaného bývania sa okrem dohľadu

a) poskytuje

1. ubytovanie,
2. sociálne poradenstvo,
3. pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

b) utvárajú podmienky na

1. prípravu stravy,
2. upratovanie,
3. pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,

c) vykonáva sociálna rehabilitácia.

Sociálna služba v zariadení podporovaného bývania sa poskytuje v bytovej budove najviac pre

- a) šesť prijímateľov sociálnej služby v jednej bytovej jednotke a
- b) dvanásť prijímateľov sociálnej služby vo viacerých bytových jednotkách so spoločným hlavným vstupom k týmto bytovým jednotkám z verejnej komunikácie.

V regióne Orava nie je dostupné ako sociálna služba žiadne Zariadenie podporovaného bývania.

Zariadenie pre seniorov

V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba

- a) fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej III, alebo
- b) fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z dôvodov vopred určených a zverejnených obcou.

V zariadení pre seniorov sa

a) poskytuje

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
2. sociálne poradenstvo,
3. sociálna rehabilitácia,
4. ubytovanie,
5. stravovanie,
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
7. osobné vybavenie,

b) utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí,

c) zabezpečuje záujmová činnosť.

V zariadení pre seniorov sa zabezpečuje aj ošetrovateľská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie pre seniorov ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 22.

V zariadení pre seniorov možno poskytovať sociálnu službu najviac pre 40 prijímateľov sociálnej služby v jednej budove zariadenia.

Tabuľka 34 - Zariadenie pre seniorov na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Centrum sociálnych služieb Brezovec	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Brezovec, Martina Hattalu 2161/3, 026 01 Dolný Kubín
Centrum sociálnych služieb Námestovo	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Námestovo, Komenského 512/6, 029 01 Námestovo
Centrum sociálnych služieb STUDIENKA	pobytová - ročná	Zariadenie pre seniorov, 029 55 Novot č. 976
Centrum sociálnych služieb Terchová	pobytová - ročná	Zariadenie pre seniorov, Havrania 35, 027 05 Zázrivá
Centrum sociálnych služieb Zákamenné	pobytová - ročná	Centrum sociálnych služieb Zákamenné, 029 57 Oravská Lesná č. 296
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas sv. Františka z Assisi, Zápotočná 569/14, 028 01 Trstená
Spišská katolícka charita	pobytová - ročná	Dom Charitas Sedembolestnej Panny Márie, Zázrivá – Stred 416, 027 05 Zázrivá
Terézia, n.o.	pobytová - ročná	Zariadenie pre seniorov Lokca, Južná 698/3, 029 01 Lokca
ZSS Nestor o.z.	pobytová - ročná	ZSS Nestor o.z., Zázrivá – Stred 449, 027 05 Zázrivá

Zdroj: www.e-vuc.sk

Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života poskytovaním starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, ak sa rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť.

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje starostlivosť o dieťa do troch rokov veku aj rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, ak

a) nemôže z dôvodov podľa § 31 ods. 3 zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa sama alebo s pomocou rodiny a nie sú ďalšie dôvody, pre ktoré je potrebné v záujme dieťaťa postupovať podľa osobitného predpisu,

b) voľné miesto nemožno obsadiť dieťaťom rodiča alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, podľa písmena a) alebo odseku 1.

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytujú

- a) bežné úkony starostlivosti o dieťa,
- b) stravovanie,
- c) výchova.

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa sociálna služba poskytuje do 31. augusta bezprostredne nasledujúceho po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa.

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa možno poskytovať starostlivosť najviac o 12 detí v jednej dennej miestnosti, ktorá spĺňa funkciu herne a spálne; to platí, aj ak je spálňa stavebne oddelená od herne a deti užívajú oba tieto priestory. Počet detí podľa prvej vety možno zvýšiť najviac o tri deti, ak sa v dennej miestnosti alebo v priestoroch spálne a herne neposkytuje starostlivosť o dieťa do jedného roku veku.

Tabuľka 35 - Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa na Orave

Názov poskytovateľa	Forma	Miesto poskytovania
Mesto Tvrdošín	ambulantná	Mestské detské jasle, Medvedzie 354/66, 027 44 Tvrdošín
Mgr. Katarína Surovčíková IČO: 50375784	ambulantná	Zariadenie starostlivosti o deti od 1 do 3 rokov veku dieťaťa, Hattalova 49/15, 028 01 Trstená
Motýlik	ambulantná	Zariadenie starostlivosti o deti od jedného do troch rokov veku dieťaťa, Na Sihoti 1168/10, 02601 Dolný Kubín
Obec Oravská Lesná	ambulantná	Detské jasle obce Oravská Lesná, 029 57 Oravská Lesná č. 1465
Obec Rabča	ambulantná	Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, Školská 438/3, 029 44 Rabča

Zdroj: www.e-vuc.sk

Sociálne služby

Sociálne služby v obci je pripravená zabezpečovať obec prostredníctvom opatrovateľskej služby opatrovaním v domácnosti. V roku 2025 obec neobdržala žiadosť o poskytnutie tejto služby. Obec na uvedenom úseku vykonáva vyhľadávaciu činnosť a vedie evidenciu potenciálnych záujemcov o tento druh služby. Zariadenia sociálnych služieb v obci neexistujú. Obec má vypracovanú Internú smernicu o zabezpečovaní bezplatného rozvozu obedov pre obyvateľov obce Zábiedovo zo Zariadenia školského stravovania pri ZŠ s MŠ Zábiedovo 68.

V spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny má obec zabezpečovať vyplácanie príspevkov pre deti, ktorých rodičia sú v hmotnej núdzi, na stravu a školské potreby. V školskom roku 2025/2026 neevviduje obec žiadne takéto deti.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny určuje rozhodnutím, že obec je osobitný príjemca prídavkov na deti podľa zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, hlavne pri nehospodárnom využití tejto štátnej dávky rodičmi. V roku 2025 boli vydané 2 takéto rozhodnutia.

Cieľom obce bolo a stále je podporovať obyvateľov našej obce v samostatnom riešení sociálnych problémov a poskytovať im potrebnú pomoc na riešenie ich aktuálnych potrieb.

Dôraz sa kladie na rozvoj sociálnych služieb, ktoré sú orientované najmä na :

- riešenie nepriaznivej sociálnej situácie spôsobenej ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom alebo dovršením dôchodkového veku,
- podporu rodín s deťmi,
- zabezpečenie základných podmienok nevyhnutných na uspokojenie životných potrieb.

V blízkom meste Trstená sú neverejní poskytovatelia sociálnych služieb:

Dom Charitas sv. Františka z Assisi, Zápotočná 565/14, Trstená – ide o kombinované zariadenie sociálnych služieb pre dospelých (zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie), rodinného typu, kde je poskytovaná starostlivosť pre chorých a občanov so zdravotným postihnutím formou celoročného pobytu.

ADOS Charitas - Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Trstená – pomáha zabezpečiť komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť, prostredníctvom kvalifikovaných zdravotných sestier, v domácom prostredí pre pacientov všetkých vekových kategórií. Ide o pacientov imobilných, chronicky chorých i onkologických, po úrazoch, po prepustení z nemocnice, po operáciách, cievnych mozgových príhodách. Medzi hlavné služby patrí i požíčanie zdravotných pomôcok.

Spišská katolícka charita plánuje v blízkej budúcnosti zriadiť v meste Trstená **Denný stacionár a Špecializované sociálne poradenstvo**.

Oravské centrum mládeže, Ústie nad Priehradou – pracuje ako komunitné centrum; formačné centrum (vzdelávacie programy); dobrovoľnícke centrum; rekreačné centrum (možnosť ubytovania a stravy) a pomáha mladým ľuďom v nepriaznivej životnej situácii a vytvára priestor pre ich osobný rozvoj.

OZ V.I.A.C. - Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže - občianske združenie, zamerané na zabezpečenie, presadzovanie a ochraňovanie oprávnených záujmov a práv mladých ľudí v ich každodennom živote so zámerom podporiť zlepšenie kvality života mládeže. Je založený na kresťanských hodnotách, ktoré chce uplatňovať vo svojej službe a pomoci mladým ľuďom, spolu so zásadami vzájomnej rovnosti, solidarity, úcty a spolupráce. Občianske združenie chce pomáhať občanom, predovšetkým mladým ľuďom v nepriaznivej životnej situácii, v ohrození, sociálnej a hmotnej núdzi, k zmene kvality života, s ich rozvojom a reintegráciou, resp. inklúziou do spoločnosti cez aktivizovanie ich vnútorných schopností na prekonanie psychických, fyzických a sociálnych dôsledkov ich nepriaznivej životnej situácie.

Komunitné centrum Sinaj – poslaním centra je prispieť k sociálnemu začleňovaniu sociálne vylúčených osôb do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života. Prioritne poskytuje pomoc ľuďom z regiónu Hornej Oravy, poskytuje sociálne poradenstvo, pomoc pri príprave na školské vyučovanie, realizuje záujmové a preventívne aktivity pre deti i dospelých.

Občianske združenie Z lásky k deťom – s víziou „vytvárať na Orave prostredie, v ktorom budú mať všetky deti rovnaké šance na šťastný život, bez ohľadu na to, z akej rodiny pochádzajú“, občianske združenie pomáha zdravotne znevýhodneným deťom, sociálne slabším rodinám, týraným deťom a matkám. Organizuje rôzne zbierky, letné tábory pre deti zo sociálne slabších rodín, charitatívne bazáre oblečenia.

Hornooravská nemocnica s poliklinikou – oddelenie paliatívnej starostlivosti – poskytuje komplexnú starostlivosť o ťažko chorých pacientov s onkologickými ochoreniami v pokročilom štádiu, s chronickou nádorovou aj nenádorovou bolesťou, v termálnom štádiu nenádorového pľúcneho, obličkového alebo nervového ochorenia.

V okresnom meste Tvrdosín sú neverejní poskytovatelia sociálnych služieb:

Občianske združenie MISIA MLADÝCH - primárnym cieľom združenia je alternatívne využitie voľného času detí a mladých ľudí, prevencia drogových závislostí a priblíženie duchovných a kultúrnych hodnôt deťom a mladým ľuďom bez rozdielu rasy, pohlavia, jazyka, náboženstva a politickej orientácie. Hlavnou činnosťou je poskytovanie pomoci deťom a rodinám, ktoré sa ocitli v krízovej životnej situácii, organizácia voľnočasových aktivít a dobrovoľníckeho programu.

Zdravotná starostlivosť

Zdravotná starostlivosť pre obyvateľov obce vzhľadom na jej veľkosť nie je poskytovaná priamo v obci. Občanom ju poskytuje predovšetkým Hornooravská nemocnica s poliklinikou a súkromné či štátne lekárske ambulancie v Trstenej a Tvrdosíne.

Školstvo

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje **Základná škola s materskou školou, Zábiedovo 68**, ktorej súčasťou je okrem základnej a materskej školy tiež školský klub detí a zariadenie školského stravovania.

Školským obvodom Základnej školy s materskou školou, Zábiedovo 68 je územie obce Zábiedovo, kde plnia povinnú školskú dochádzku žiaci 1. až 4. ročníka základnej školy. Spoločným školským obvodom Základnej školy Pavla Országha Hviezdoslava, Hviezdoslavova 822/8, Trstená, je na základe Dohody o spoločnom školskom obvode základnej školy, zo dňa 21.03.2019, aj územie obce Zábiedovo, pričom tu plnia povinnú školskú dochádzku žiaci 5. až 9. ročníka základnej školy s trvalým pobytom v obci Zábiedovo. Ak sa zákonný zástupca žiaka rozhodne, môže žiak plniť povinnú školskú dochádzku v inej základnej škole mimo školského odvodu. V súčasnosti plnia žiaci povinnú školskú dochádzku aj na:

Základnej škole s materskou školou Rudolfa Dilonga, Hviezdoslavova 823/7, Trstená,

Základnej škole Štefana Šmálika, Školská 166, Tvrdosín,

Špeciálnej ZŠ ako organizačnej zložke Spojenej školy internátnej, Mila Urbana 160/45, Námestovo,

Gymnázium Martina Hattalu, Železničiarov 278, Trstená,

Základnej škole s materskou školou, Demänovská ulica 408/4a, 031 01 Liptovský Mikuláš.

Spádovou materskou školou pre plnenie povinného predprimárneho vzdelávania detí s trvalým pobytom v obci Zábiedovo je Základná škola s materskou školou, Zábiedovo 68. V školskom roku 2016/2017 prebehla rozsiahla rekonštrukcia a prístavba materskej školy, z jednotriednej sa stala dvojtriedna MŠ s kapacitou 40 detí.

Základnú školu k 31.12.2025 v 4 triedach navštevovalo 43 žiakov z toho 1 externe, materskú školu 41 detí z toho 1 externe (a zároveň bez trvalého pobytu v obci) a školský klub detí 26 žiakov.

Na mimoškolské aktivity je zriadené elokované pracovisko Zábiedovo **Súkromnej základnej umeleckej školy, Medvedzie 131, Tvrdošín**. Tanečný odbor pod vedením p. uč. Mgr. Martiny Orčíkovej navštevovalo v školskom roku 2025/2026 32 žiakov v 3 vekovo rôznych tanečných skupinách .

V okresnom meste Tvrdošín pôsobí **Centrum poradenstva a prevencie, Budova ÚPSVaR, 7. poschodie, Medvedzie 132** a poskytuje psychologické, špeciálno-pedagogické a sociálno-pedagogické odborné činnosti (diagnostika, poradenstvo, terapie, reedukácie, prevencia a metodické vedenie). Všetky služby sú poskytované bezplatne.

Šport

Pohyb a šport úzko súvisia s podporou zdravého životného štýlu.

Tabuľka 36 - Šport Zábiedovo

Šport	Údaj
Ihriská pre futbal (okrem školských)	1
Ihriská ostatné	2
Detské a workoutové ihrisko	2
Posilňovňa	1

Zdroj: Štatistický úrad SR a obecný úrad v obci Zábiedovo

Obci Zábiedovo v oblasti športu chýbajú:

- telocvičňa (alebo športová hala),
- športový areál,
- zrekonštruované ihriská pre mládež, dospelých.

V miestnej časti Hámričky v oblasti športu chýbajú:

- detské ihriská,
- ihriská pre mládež, dospelých.

V roku 2024 bol založený subjekt **Obecný športový klub Zábiedovo**, Bor 275/6, 028 01 Zábiedovo, ktorý sa venuje predovšetkým futbalu.

Cestovný ruch

Z hľadiska cestovného ruchu patrí obec Zábiedovo k sídlam, ktoré majú potenciál pre turizmus, ale zatiaľ sa neprejavil. Dominantná prírodná scenéria Skorušinských vrchov má potenciál do budúcnosti na vytváranie možnosti rozvoja cestovného ruchu.

Cez obec prechádza značkovaný turistický chodník. Na konečnej zastávke autobusu SAD pri Obecnom úrade v Zábiedove začína značkovaný turistický chodník Zábiedovo - Habovka, ktorý sa na hranici k. ú. Zábiedova a Habovky križuje s chodníkom smerujúcim na Skorušinu, odkiaľ je možné prejsť do Brezovice alebo do Oravíc. Z tejto zastávky vedie tiež druhý chodník na Lány, kde sa napája na turistický chodník Trstená – Skorušina. Všetky uvedené trasy ponúkajú turistom krásne zážitky a nádherné výhľady na okolie.

V obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

V obci sú evidované dve cyklotrasy v trase Žilina – Zábiedovo a Zábiedovo – Liptovský Mikuláš. Dĺžka prvej cyklotrasy je 92 km, prevýšenie je 960 m a povrch ide cez spevnené komunikácie. Dĺžka druhej cyklotrasy je 62 km, prevýšenie je 590 m a povrch ide cez spevnené komunikácie.

Kultúrne zariadenia

Z kultúrnych zariadení v obci slúži obyvateľstvu spoločenská sála v budove OcÚ a obecná knižnica.

Budova obecného úradu – okrem priestorov obecného úradu sa v budove nachádzajú aj priestory knižnice a miestnosti pre činnosť miestnych spolkov a združení (klubovňa Rady zábiedovskej mládeže, eRko), resp. organizovanie menších kultúrnych podujatí.

Zastrešené pódium – bolo postavené v roku 2024 na parkovisku pri kostole, využívané pri organizovaní kultúrnych podujatí.

Obecná knižnica – sídli v budove Obecného úradu Zábiedovo. Knižničný fond v roku 2025 činil 4 887 titulov, z toho 2132 tvorila krásna literatúra pre dospelých, 1812 krásna literatúra pre deti, 665 odborných kníh pre dospelých a 278 odborných kníh pre deti. Čitateľom sú k dispozícii dve periodiká - Spoločník a Zábiedovský oznamovateľ. Knižnica je otvorená jeden deň v týždni a knižný fond je každoročne dopĺňaný.

Kultúrne pamiatky

V obci sú od 29.09.1966 vyhlásené dve nehnuteľné kultúrne pamiatky za Národné kultúrne pamiatky (NKP) a to kaplnka a zvonica v osade Hámričky, ktorých vlastníkom je obec Zábiedovo a ich pôvodný vzhľad je zachytený v klenotoch slovenskej filmovej tvorby – Živý bič a Rysavá jalovica.

Tabuľka 37 - Nehnuteľné NKP - obec Zábiedovo

Katastrálne územie	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Číslo ÚZPF	Stav.-tech. stav
Zábiedovo	Kaplnka	kaplnka	2067/1	dobrý
Zábiedovo	Zvonica	zvonica	2067/2	dobrý

Zdroj: www.pamiatky.sk

Rímskokatolícky kostol Božského Srdca Ježišovho – bol dokončený v r. 1931 s príspevím finančného odkazu významného rodáka zo Zábiedova, kňaza a spoluzakladateľa Matice slovenskej v USA Jána Stasa. Vysvätil ho v roku 1934 biskup Ján Vojtaššák. Pod vstupom do kostola bola postavená kaplnka Lurdskej Panny Márie. V roku 2009 bola na stene kostola odhalená pamätná tabuľa rodáka, kňaza a národovca Jána Stasa. V kostole pôsobí spevácky Zbor Božského Srdca Ježišovho.

Nezamestnanosť

Počet evidovaných nezamestnaných v evidencii ÚPSVaR - štatistické údaje

Tabuľka 38 – počet evidovaných nezamestnaných v evidencii ÚPSVaR

	Počet evidovaných nezamestnaných v evidencii ÚPSVaR s trvalým pobytom v obci Zábiedovo		
Počet evidovaných nezamestnaných v evidencii ÚPSVaR	k 31.12.2023 počet/z toho ženy	k 31.12.2024 počet/z toho ženy	k 30.06.2025 počet/z toho ženy
-evidovaní viac ako 12 mesiacov	2 / 0	4 / 3	7 / 4
v tom 13-18 mesiacov	1	1	3
v tom 19-24 mesiacov	0	2	1
v tom 25-30 mesiacov	0	1	2
v tom 31-36 mesiacov	0	0	1
v tom 37-42 mesiacov	0	0	0
v tom 43-48 mesiacov	0	0	0
v tom nad 48 mesiacov	1	0	0
Počet evidovaných nezamestnaných v evidencii ÚPSVaR	k 31.12.2023 počet	k 31.12.2024 počet	k 30.06.2025 počet
-evidovaní (bez ohľadu na dobu evidencie)	21	27	23
v tom slobodný/slobodná	8	9	10
v tom ženatý/vydatá	12	17	10
v tom rozvedený/rozvedená	1	1	3

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Poberatelia štátnych sociálnych dávok

Tabuľka 39 – počet poberateľov štátnych dávok a pomoci

Druh štátnej pomoci	Počet poberateľov dávok a pomoci s trvalým pobytom v obci Zábiedovo					
	Rok 2023		Rok 2024		Rok 2025 (od 1.1. do 31.11.25)	
Dávka náhradnej rodinnej starostlivosti:	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy
-opakovaný príspevok dieťaťu	0	0	0	0	0	0
-opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	0	0	0	0	0	0
Štátne sociálne dávky:	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy
-prídavok na dieťa	151	112	155	118	154	121
-príplatok k prídavku na dieťa	0	0	0	0	0	0
-rodičovský príspevok	55	54	59	56	52	49

-rodičovský príspevok: dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom	14	14	12	12	8	8
-príspevok pri narodení dieťaťa	13	13	18	18	10	10
-príspevok na pohreb	9	5	8	5	4	4
-príspevok na starostlivosť o dieťa	1	1	0	0	1	1
Pomoc v hmotnej núdzi a náhradné výživné:	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy
-dávka v hmotnej núdzi a príspevok na dieťa DvHN a PkD	5	1	5	2	8	2
-dávka v hmotnej núdzi a DvHN a UoZ	2	0	2	1	5	2
-dávka v hmotnej núdzi a DvHN a ZŽP	1	0	1	1	2	1
-náhradné výživné - neplatené výživné	0	0	1	0	1	0
-náhradné výživné – sirotsky dôchodok	0	0	0	0	0	0
-náhradné výživné – náhradná starostlivosť	0	0	0	0	0	0
Opakované peňažné príspevky na kompenzáciu ZŽP:	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy	počet	z toho ženy
-na kúpu pomôcky	1	0	0	0	1	0
-na osobnú asistenciu	1	0	1	0	1	0
-na opravu pomôcky	0	0	0	0	1	0
-na kúpu osobného motorového vozidla	0	0	1	0	0	0
-na diétu	13	8	12	8	10	7
-na hygienu alebo opotrebovanie	26	16	23	14	21	12
-na prevádzku osobného motorového vozidla	8	1	9	1	8	1
-na opatrovanie	21	14	23	15	19	13
-na opatrovanie – počet opatrovaných	22	10	21	10	19	9

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje rozvojovú stratégiu sociálnej oblasti, ktorá je jednou z hlavných častí komunitného plánu. Na samotnom vrchu rozvojovej stratégie sa nachádza vízia - podáva pohľad, akým smerom sa bude územie uberať a vychádza z údajov analytickej časti a názorov a potrieb, ktoré vyplynuli z dotazníkového prieskumu. Na ňu nadväzujú jednotlivé ciele, priority, opatrenia a aktivity.

Dotazníkový prieskum a jeho vyhodnotenie

Poslaním komunitného plánovania je zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb pre všetkých obyvateľov, ktorí sú na tieto služby odkázaní. Obec v rámci prípravy komunitného plánu realizovala v prvom polroku 2026 prieskum medzi obyvateľmi formou dotazníka. Získané odpovede boli následne vyhodnotené a slúžili ako podklad na identifikáciu hlavných potrieb obyvateľov a určenie priorít rozvoja obce v oblasti komunitných a sociálnych služieb.

Tabuľka č. 1 – Počet respondentov, ktorí sa zapojili do prieskumu vyplnením a odovzdaním dotazníka

Respondent	veková kategória 18- 29 r.	veková kategória 30- 39 r.	veková kategória 40- 49 r.	veková kategória 50- 62 r.	veková kategória 63- 69 r.	veková kategória 70- 79 r.	veková kategória 80 a viac	SPOLU
Ženy	4	8	8	4	2	4	4	34
Muži	3	3	4	5	3	0	2	20
SPOLU	7	11	12	9	5	4	6	54

Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo spolu 54 respondentov z približne 450 distribuovaných dotazníkov. Najvyšší počet respondentov tvorili obyvatelia vo vekovej kategórii 40 – 49 rokov (12 respondentov) a 30 – 39 rokov (11 respondentov). Z celkového počtu respondentov bolo 34 žien a 20 mužov, pričom ženy tvorili väčšinu respondentov. Najnižšia účasť bola zaznamenaná vo vekovej kategórii 70 – 79 rokov, kde sa do prieskumu zapojili 4 respondenti. Výsledky prieskumu poskytujú prehľad o názoroch obyvateľov rôznych vekových kategórií na oblasť sociálnych služieb v obci.

Tabuľka č. 2 – Skupiny obyvateľov, ktorým je podľa prieskumu, potrebné venovať najväčšiu pozornosť

Skupina obyvateľov	veková kategória 18- 29 r. počet odpovedí	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 40- 49 r. počet odpovedí	veková kategória 50- 62 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
mnohohodetné rodiny	1	4	4	4	1	2	3	19
mladé rodiny s deťmi	6	3	4	6	0	0	2	21
nezamestnaní	0	2	0	2	0	1	0	5
ľudia so zdravotným postihnutím	3	7	11	7	5	2	4	39
seniori	7	3	8	2	4	3	5	32
ľudia so závislosťami	0	1	0	1	0	0	0	2

ľudia bez domova	1	1	1	1	1	0	0	5
ľudia zažívajúci násilie	1	4	2	1	3	1	1	13
Iné:	-	slobodné matky	-	-	-	-	-	

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že respondenti považujú za skupiny, ktorým je potrebné venovať najväčšiu pozornosť, najmä ľudí so zdravotným postihnutím (39 odpovedí) a seniorov (32 odpovedí). Významnú podporu podľa respondentov potrebujú aj mladé rodiny s deťmi (21 odpovedí) a mnohohdetné rodiny (19 odpovedí). Menší počet odpovedí získali ľudia zažívajúci násilie, nezamestnaní, ľudia bez domova a ľudia so závislosťami. Výsledky poukazujú na potrebu rozvoja sociálnych služieb najmä pre seniorov, osoby so zdravotným postihnutím a rodiny s deťmi.

Tabuľka č. 3 – Inštitúcie a osoby, na ktoré by sa respondenti obrátili v prípade potreby informácií alebo pomoci v oblasti sociálnych služieb

Zdroje informácií a pomoci	veková kategória 18- 29 r. počet odpovedí	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 40- 49 r. počet odpovedí	veková kategória 50- 62 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
Úrad ŽSK	0	0	0	0	0	0	0	0
Obecný úrad	1	3	4	4	2	3	5	22
ÚPSVaR	4	4	5	3	0	0	0	16
rodina, známi priatelia	1	0	2	1	3	1	1	9
príslušná organizácia, ktorá služby poskytuje	1	4	1	1	0	0	0	7
Iné:	-	aj viacero súčasne	-	-	-	-	-	

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že respondenti by sa v prípade potreby informácií alebo pomoci v oblasti sociálnych služieb najčastejšie obrátili na obecný úrad, ktorý označilo spolu 22 respondentov. Druhou najčastejšie uvádzanou inštitúciou bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (16 odpovedí). Menší počet respondentov by sa obrátil na rodinu, známych alebo priateľov (9 odpovedí) a na príslušnú organizáciu poskytujúcu sociálne služby (7 odpovedí). Žiadny z respondentov neuviedol Úrad žilinského samosprávneho kraja. Výsledky poukazujú na to, že obyvatelia obce považujú obecný úrad za hlavný zdroj informácií a pomoci v oblasti sociálnych služieb.

Tabuľka č. 4 – Názory respondentov na dostatočnosť informovanosti a propagácie sociálnych služieb

odpoveď	veková kategória 18- 29 r. počet odpovedí	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 40- 49 r. počet odpovedí	veková kategória 50- 62 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
Áno	0	0	4	1	2	0	1	8
Nie	5	10	6	4	2	1	0	28
Neviem sa vyjadriť	2	1	2	4	1	3	5	18

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že väčšina respondentov nepovažuje informovanosť a propagáciu sociálnych služieb za dostatočnú. Odpoveď „nie“ uviedlo spolu 28 respondentov, pričom najviac ich bolo vo vekovej kategórii 30 – 39 rokov. Ďalších 18 respondentov sa nevedelo k tejto otázke jednoznačne vyjadriť. Len 8 respondentov uviedlo, že informovanosť o sociálnych službách považuje za dostatočnú. Výsledky poukazujú na potrebu zlepšenia propagácie a dostupnosti informácií o sociálnych službách v obci.

Tabuľka č. 5 – Preferované formy získavania informácií o sociálnych službách

Forma informácií	veková kategória 18- 29 r. počet odpovedí	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 40- 49 r. počet odpovedí	veková kategória 50- 62 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
Vyhľadávanie internetom	4	2	4	3	0	0	0	13
Letáky, propagačné materiály	2	1	0	4	1	1	1	10
Miestne noviny	1	3	2	1	1	1	4	13
Zasielanie emailom	0	2	1	0	0	0	0	3
Dostupná info linka	0	3	4	0	3	1	0	11

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že respondenti najčastejšie uprednostňujú získavanie informácií o sociálnych službách prostredníctvom internetu a miestnych novín (zhodne po 13 odpovedí). Významnú preferenciu má aj dostupná informačná linka (11 odpovedí) a letáky či propagačné materiály (10 odpovedí). Najmenej preferovanou formou je zasielanie informácií emailom (3 odpovede). Výsledky poukazujú na potrebu kombinácie online a tradičných foriem informovania obyvateľov.

V rámci otvorenej otázky mali respondenti možnosť uviesť svoje doplnujúce názory, návrhy a pripomienky k oblasti sociálnych služieb v obci. Väčšina respondentov túto otázku ponechala bez odpovede alebo uviedla odpovede ako „neviem“ alebo „žiadne“. 4 respondenti vyjadrili konkrétne podnety a pripomienky, ktoré môžu byť prínosné pri plánovaní ďalšieho rozvoja sociálnych služieb v obci:

- „Bežní občania nemajú dostatok informácií o procese zabezpečenia sociálnych služieb, prípadne nie sú schopní dohľadať si informácie na internete, možno by pomohla infokampaň.“
- „V niektorých obciach je možné zamestnať opatrovateľku, ktorá by sa starala o niektorých seniorov, chorých a nevládných, pomáhala s nákupmi či v domácnosti. Tu to ešte nie je ale môže byť tiež.“
- „Prísnejší dozor nad rodinami, v ktorých majú maloleté deti a rodičia sú alkoholici.“
- „Zameranie sa na terénne a komunitné formy podpory – opatrovateľská služby, ADOS, podpora seniorov v domácom prostredí. Zlepšenie dopravnej dostupnosti k existujúcim službám v blízkosti. Komunitné centrum pre seniorov.“

Z pripomienok respondentov vyplynula najmä potreba zlepšenia informovanosti o sociálnych službách, rozšírenia terénnych služieb a podpory seniorov v domácom prostredí. Respondenti zároveň poukázali na potrebu komunitných služieb, lepšej dostupnosti pomoci a väčšej podpory rodín v nepriaznivej situácii.

Tabuľka č. 6 – Rozdelenie respondentov podľa využívania sociálnych služieb

Využívanie sociálnej služby	veková kategória 18- 29 r. počet odpovedí	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 40- 49 r. počet odpovedí	veková kategória 50- 62 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
Áno, je mi poskytovaná	0	0	0	1	0	0	1	2
Nie, ale potrebovala by som	0	0	0	0	1	0	0	1
Nevyužívam, ale starám sa o osobu, ktorá využíva	0	2	0	0	1	1	2	6
Nie, zatiaľ netreba	7	9	12	8	3	2	3	44

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že väčšina respondentov aktuálne sociálne služby nepotrebuje. Túto možnosť označilo spolu 44 respondentov, pričom najviac odpovedí bolo vo vekových kategóriách 40 – 49 rokov (12 respondentov) a 30 – 39 rokov (9 respondentov). Sociálna služba je aktuálne poskytovaná 2 respondentom, a to vo vekovej kategórii 50 – 62 rokov a 80 rokov a viac. Ďalší 1 respondent vo veku 63 – 69 rokov uviedol, že sociálnu službu síce nevyužíva, ale potreboval by ju.

Významnú skupinu tvorili respondenti, ktorí sami sociálne služby nevyužívajú, ale starajú sa o blízku osobu, ktorá sociálne služby využíva alebo potrebuje. Túto možnosť označilo spolu 6 respondentov, najmä vo vekových kategóriách 30 – 39 rokov a 80 rokov a viac.

Výsledky naznačujú, že potreba sociálnych služieb sa v súčasnosti týka predovšetkým starších vekových skupín, prípadne osôb zabezpečujúcich starostlivosť o svojich blízkych. Zároveň sa ukazuje, že väčšina ekonomicky aktívnych respondentov zatiaľ sociálne služby nepotrebuje.

Respondenti, ktorí sociálne služby aktuálne nevyužívajú, následne uvádzali svoje vedomosti o existencii sociálnych služieb pre vybrané cieľové skupiny v obci a širšom okolí.

Tabuľka č. 7 – Informovanosť respondentov o existencii sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny podľa vekových kategórií

Cieľová skupina/ odpoveď	veková kategória 18- 29 r. počet odpovedí	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 40- 49 r. počet odpovedí	veková kategória 50- 62 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
SENIORI								
SocSluž už existujú	4	2	2	4	0	0	0	12
SocSluž existujú, ale je ich málo	1	4	8	2	4	0	0	19
Neexistujú žiadne SocSluž	0	1	0	0	0	0	0	1
Neviem sa vyjadriť	2	0	2	1	0	2	5	12
ĽUDIA SO ZDRAVOTNÝM POSTUHNUTÍM								
SocSluž už existujú	3	2	1	4	1	0	0	11

SocSluž existujú, ale je ich málo	2	3	9	3	2	0	0	19
Neexistujú žiadne SocSluž	0	1	0	0	0	0	0	1
Neviem sa vyjadriť	2	1	2	1	1	2	0	9
ĽUDIA V KRÍZOVEJ SITUÁCII (napr. ľudia bez domova, týrané osoby, mladí ľudia opúšťajúci detský domov, závislí)								
SocSluž už existujú	2	0	0	0	0	0	0	2
SocSluž existujú, ale je ich málo	2	0	2	1	0	0	0	5
Neexistujú žiadne SocSluž	0	3	3	2	2	0	0	10
Neviem sa vyjadriť	3	4	6	3	2	2	0	20
RODINY S DEŤMI (jasle)								
SocSluž už existujú	4	4	3	4	1	0	0	16
SocSluž existujú, ale je ich málo	2	0	7	3	0	0	0	12
Neexistujú žiadne SocSluž	0	2	1	0	3	0	0	6
Neviem sa vyjadriť	1	1	1	0	0	2	0	5
MARGINALIZOVANÉ RÓMSKE KOMUNITY								
SocSluž už existujú	0	0	0	0	0	0	0	0
SocSluž existujú, ale je ich málo	1	0	1	0	0	0	0	2
Neexistujú žiadne SocSluž	5	6	3	2	2	0	0	18
Neviem sa vyjadriť	1	1	7	4	2	2	0	17

Z výsledkov prieskumu vyplýva, že respondenti majú najväčšiu informovanosť o existencii sociálnych služieb pre seniorov, osoby so zdravotným postihnutím a rodiny s deťmi. Pri týchto cieľových skupinách najčastejšie uvádzali, že sociálne služby existujú, prípadne že sú dostupné, avšak ich kapacita alebo rozsah nie je postačujúci. Najviac respondentov pritom vnímalo nedostatok služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím, kde možnosť „sociálne služby existujú, ale je ich málo“ označilo zhodne po 19 respondentov.

Pri službách určených ľuďom v krízovej životnej situácii prevažovali odpovede „neviem sa vyjadriť“ (20 respondentov) a zároveň 10 respondentov uviedlo, že žiadne takéto sociálne služby neexistujú. Výsledky naznačujú nižšiu informovanosť obyvateľov o tejto oblasti sociálnej pomoci, prípadne nedostatočnú dostupnosť služieb v regióne.

Najmenej priaznivo respondenti hodnotili situáciu v oblasti sociálnych služieb pre marginalizované rómske komunity. Až 18 respondentov uviedlo, že takéto služby neexistujú, a ďalších 17 respondentov sa nevedelo vyjadriť. Žiadny respondent pritom neuviedol, že by služby pre túto cieľovú skupinu boli

dostatočne zabezpečené. Tento stav, ale môže byť spôsobený neexistujúcimi marginalizovanými rómskymi komunitami v regióne.

Z pohľadu vekových kategórií sa ukázalo, že respondenti vo veku 40 – 49 rokov a 50 – 62 rokov mali vo všeobecnosti vyššiu informovanosť o dostupnosti sociálnych služieb. Staršie vekové kategórie častejšie uvádzali odpoveď „neviem sa vyjadriť“, najmä pri službách pre krízové skupiny a marginalizované komunity.

Respondenti, ktorí sami sociálne služby aktuálne nevyužívajú, ale zabezpečujú starostlivosť o blízku osobu odkázanú na pomoc, sa v ďalšej časti dotazníka vyjadrovali k charakteru poskytovanej starostlivosti, dôvodom nevyužívania sociálnych služieb, formám podpory a preferovaným typom sociálnych služieb do budúcnosti.

Otázky boli zamerané najmä na zistenie, o akú odkázanú osobu sa respondenti starajú, aký rozsah starostlivosti táto osoba vyžaduje, aké prekážky vnímajú pri využívaní sociálnych služieb a aké formy pomoci by im starostlivosť uľahčili. Súčasťou zisťovania bolo aj mapovanie využívaných finančných príspevkov a preferovaných foriem sociálnych služieb v prípade potreby v budúcnosti.

Cieľom tejto časti prieskumu bolo získať podrobnejší obraz o situácii neformálnych opatrovateľov v obci, identifikovať ich potreby a zistiť, aké podporné služby alebo opatrenia by mohli prispieť k zlepšeniu podmienok starostlivosti o odkázaných členov rodiny.

	veková kategória 30- 39 r. počet odpovedí	veková kategória 63- 69 r. počet odpovedí	veková kategória 70- 79 r. počet odpovedí	veková kategória 80 a viac počet odpovedí	počet odpovedí SPOLU
O AKÚ ODKÁZANÚ OSOBU SA STARÁM					
Dieťa do 6 rokov	0	0	0	0	0
Dieťa so zdravotným postihnutím	0	0	0	0	0
Dospelú osobu so zdravotným postihnutím	0	0	0	0	0
Seniora v rodine	1	1	1	1	4
Seniora so zdravotným postihnutím v rodine	1	0	0	1	2
Kombinácia viacerých možností z vyššie uvedených	0	0	0	0	0
AKÝ DRUH STAROSTLIVOSTI SI DANÁ OSOBA VYŽADUJE?					
Celodenná starostlivosť	1	0	0	2	3
Niekoľkohodinová starostlivosť	1	1	0	0	2
Príležitostná starostlivosť	0	0	1	0	1
PREČO STE SA ROZHODLI PRE STAROSTLIVOSŤ O ČLENA RODINY A NEVYUŽÍVATE NIEKTORÚ ZO SLUŽIEB V OBCI ALEBO V KRAJI?					
Chceme sa o svojho blízkeho starať sami, je to aj jeho želanie	1	1	1	1	4
Služby, ktoré potrebujeme, nie sú zriadené	0	0	0	0	0
Služby, ktoré potrebujeme, nie sú v našom okolí	0	0	0	0	0
Služby, ktoré potrebujeme, nemajú dostatok voľných miest	0	0	0	0	0
Služby, ktoré potrebujeme, sú pre nás veľmi drahé	0	0	0	0	0
Nevyhovuje nám kvalita daných služieb	0	0	0	0	0
Nemám dostatočné informácie o týchto službách	1	0	0	0	1
Iné:	0	0	0	0	0
PRI STAROSTLIVOSTI O VÁŠHO ČLENA RODINY VYUŽÍVATE?					
Príspevok na opatrovanie z ÚPSVaR	1	0	0	2	3

Rodičovský príspevok	0	0	0	0	0
Som opatrovateľka a zamestnáva ma obec/agentúra	0	0	0	0	0
Starám sa o neho bez finančného nároku	1	1	0	0	2
Príspevok na osobnú asistenciu	0	0	0	0	0
Iné:	0	0	0	0	0
AKÉ DRUHY POMOCI VÁM STAROSTLIVOSŤ NAJVIAC UĽAHČILI?					
Príležitostná pomoc dobrovoľníkov – neplatená	0	0	0	0	0
Pomoc profesionálnej opatrovateľky	0	0	0	0	0
Finančná pomoc	0	0	0	0	0
Zaistenie krátkodobého pobytu mimo vlastného domu	1	0	0	0	1
Služby hospicu	0	0	0	0	0
Sociálne bývanie (vhodné nájomné bývanie)	0	0	0	0	0
Služby ADOS	1	1	0	1	3
Nič nepotrebujem, rodina sa postará bez väčších problémov	1	0	0	0	1
Poradenstvo (sociálne, právne, psychologické a pod.)	1	0	0	0	1
Iné:	0	0	0	pomoc detí	1
V PRÍPADE, ŽE BUDETE NÚTENÝ POŽIADAŤ O NIEKTORÚ ZO SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PRE SEBA ALEBO INÉHO ČLENA VAŠEJ RODINY, AKÁ FORMA TEJTO SLUŽBY BY VÁM NAJVIAC VYHOVOVALA?					
Terénna sociálna služba poskytovaná v domácom prostredí	1	1	1	2	5
Sociálne služby poskytované dennou formou	0	0	0	0	0
Pobytová služba s týždenným pobytom klienta	0	0	0	0	0
Celoročný pobyt v zariadení sociálnych služieb	0	0	0	0	0

Na základe odpovedí, možno konštatovať, že ide o malú skupinu opatrovateľov, prevažne vo vyšších vekových kategóriách. Respondenti sa najčastejšie starajú o seniora v rodine (4 odpovede), pričom dvaja respondenti uviedli starostlivosť o seniora so zdravotným postihnutím. Z hľadiska rozsahu poskytovanej starostlivosti prevažuje celodenná starostlivosť (3 odpovede), nasledovaná niekoľkohodinovou starostlivosťou (2 odpovede). Jeden respondent poskytuje príležitostnú starostlivosť. Výsledky naznačujú, že väčšina opatrovateľov zabezpečuje dlhodobú a časovo náročnú starostlivosť.

Hlavným dôvodom nevyužívania sociálnych služieb je snaha postarať sa o blízkeho člena rodiny vo vlastnom prostredí, čo uviedli štyria respondenti. Tento dôvod zároveň súvisí aj so želaním samotnej odkázanej osoby zostať v domácom prostredí. Jeden respondent uviedol nedostatok informácií o dostupných sociálnych službách. Žiadny z respondentov neoznačil ako problém nedostupnosť služieb, ich vysokú cenu, nedostatok voľných miest alebo nevyhovujúcu kvalitu.

Pri zabezpečovaní starostlivosti využívajú respondenti najmä príspevok na opatrovanie poskytovaný prostredníctvom ÚPSVaR (3 odpovede). Dvaja respondenti sa starajú o svojho blízkeho bez finančného nároku.

Pri otázke na formy pomoci, ktoré by starostlivosť uľahčili, respondenti najčastejšie označili služby ADOS (agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti), ktoré uviedli traja respondenti. Ďalší respondenti by privítali možnosť krátkodobého pobytu odkázanej osoby mimo domácnosti, odborné poradenstvo alebo väčšiu pomoc zo strany rodinných príslušníkov. Jeden respondent uviedol, že v súčasnosti nepotrebuje žiadnu ďalšiu pomoc, pretože starostlivosť zabezpečuje rodina bez výraznejších problémov.

V prípade potreby využitia sociálnej služby v budúcnosti všetci respondenti jednoznačne preferujú terénnu sociálnu službu poskytovanú v domácom prostredí (5 odpovedí). Ostatné formy sociálnych

služieb, ako denné služby, týždenné pobyty alebo celoročné pobytové zariadenia, neoznačil ani jeden respondent.

Výsledky potvrdzujú výraznú preferenciu starostlivosti v prirodzenom domácom prostredí a silnú orientáciu rodín na neformálnu starostlivosť. Zároveň poukazujú na význam podpory terénnych služieb, domácej ošetrovateľskej starostlivosti, dostupného poradenstva a informačných aktivít zameraných na opatrovateľov. Pri plánovaní rozvoja sociálnych služieb v obci bude vhodné venovať pozornosť najmä podpore rodín poskytujúcich starostlivosť v domácnosti a rozširovaniu služieb, ktoré umožňujú čo najdlhšie zotrvanie odkázaných osôb v ich prirodzenom prostredí.

Spomedzi respondentov, bola jedna vo veku 63 – 69 rokov, ktorá uviedla, že sociálnu službu síce nevyužíva, ale potrebovala by ju. Ako hlavný dôvod označila nepriaznivý zdravotný stav, pričom ako ďalší dôvod uviedla, že využívanie sociálnej služby by jej uľahčilo každodenný život.

Pri otázke zameranej na potrebné druhy sociálnych služieb označila široké spektrum možností, čo naznačuje komplexnosť jej potrieb. Záujem prejavila najmä o poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, stravovanie formou jedálne alebo donášky stravy, denný stacionár, opatrovateľskú službu, špecializované zariadenie, prepravnú službu, denné centrum, požičovňu kompenzačných pomôcok a odľahčovaciu službu.

Takto široko definovaný záujem o viaceré druhy sociálnych služieb môže poukazovať na zhoršený zdravotný stav, zvýšenú mieru odkázanosti alebo neistotu pri orientácii v systéme sociálnych služieb a možnostiach pomoci. Zároveň naznačuje potrebu individuálneho sociálneho poradenstva, ktoré by pomohlo identifikovať najvhodnejšie formy podpory zodpovedajúce jej konkrétnej situácii.

Respondentka zároveň uviedla, že nevyužíva žiadne kompenzačné pomôcky. Výsledok poukazuje na význam dostupného poradenstva a informovania obyvateľov o možnostiach sociálnej pomoci, kompenzačných pomôckach a službách, ktoré môžu prispieť k zachovaniu samostatnosti a zvýšeniu kvality života osôb so zdravotnými obmedzeniami.

Sociálnu službu v čase realizácie prieskumu využívali dvaja respondenti, konkrétne žena vo vekovej kategórii 50 – 62 rokov a muž vo veku 80 a viac rokov.

Respondentka vo veku 50 – 62 rokov uviedla iba hlavný dôvod využívania sociálnej služby, ktorým bola nepriaznivá sociálna situácia. Ďalšie hodnotenie využívaných služieb ani doplňujúce otázky nevyplnila, preto nie je možné bližšie identifikovať druh využívanej sociálnej služby ani jej spokojnosť s poskytovanou podporou.

Respondent vo veku 80 a viac rokov uviedol, že využíva službu jedálne (stravovanie alebo donáška stravy), ktorú ohodnotil známkou 2, čo poukazuje na pomerne vysokú mieru spokojnosti s poskytovanou službou. Ako hlavný dôvod využívania sociálnych služieb označil skutočnosť, že sa už nedokázal plnohodnotne postarať sám o seba. Medzi ďalšie dôvody zaradil nepriaznivý zdravotný stav a skutočnosť, že služba mu uľahčuje každodenný život. O existencii a možnosti využívať sociálnu službu sa dozvedel prostredníctvom rodiny, priateľov alebo blízkych osôb.

Z odpovedí respondentov vyplýva, že dôvodmi využívania sociálnych služieb sú najmä nepriaznivá sociálna situácia, zhoršený zdravotný stav, strata schopnosti samostatne sa o seba postarať a potreba podpory pri zvládaní každodenných činností. Zároveň sa ukazuje význam rodinného a sociálneho prostredia pri sprostredkovaní informácií o dostupných sociálnych službách. Hoci ide o veľmi malý počet respondentov, výsledky naznačujú potrebu zachovania a rozvoja služieb podporujúcich zotrvanie seniorov v domácom prostredí, najmä služieb zabezpečujúcich stravovanie a ďalšie formy každodennej podpory.

Zhrnutie a hlavné zistenia dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum realizovaný medzi obyvateľmi obce poskytol základný prehľad o vnímaní sociálnych služieb, potrebách obyvateľov a prioritách ďalšieho rozvoja sociálnej oblasti v obci. Hoci sa do prieskumu zapojilo len 54 respondentov z približne 450 oslovených obyvateľov, získané odpovede priniesli cenné informácie o aktuálnych potrebách jednotlivých skupín obyvateľov.

Výsledky prieskumu ukázali, že obyvatelia považujú za najdôležitejšie cieľové skupiny seniorov a osoby so zdravotným postihnutím. Zvýšenú pozornosť je podľa respondentov potrebné venovať aj mladým rodinám s deťmi a mnohohodným rodinám. Tieto skupiny by mali byť prioritne zohľadňované pri plánovaní a rozvoji sociálnych služieb v obci.

Za hlavný zdroj informácií a pomoci v oblasti sociálnych služieb považujú obyvatelia obecny úrad. Zároveň sa ukázalo, že väčšina respondentov nepovažuje informovanosť o sociálnych službách za dostatočnú. Výsledky poukazujú na potrebu zlepšenia propagácie sociálnych služieb, poskytovania aktuálnych informácií a zvyšovania povedomia obyvateľov o možnostiach sociálnej pomoci.

Pri získavaní informácií respondenti preferujú kombináciu elektronických a tradičných foriem komunikácie. Najčastejšie uvádzali internet, miestne noviny, informačnú linku a tlačené informačné materiály. Pri informovaní obyvateľov je preto vhodné využívať viacero komunikačných kanálov súčasne.

Významným zistením je skutočnosť, že obyvatelia vnímajú existenciu sociálnych služieb pre seniorov, osoby so zdravotným postihnutím a rodiny s deťmi, avšak často ich považujú za kapacitne alebo rozsahom nedostatočné. Naopak, informovanosť o službách pre osoby v krízových životných situáciách a ďalšie zraniteľné skupiny je nižšia.

Prieskum zároveň potvrdil silnú orientáciu rodín na poskytovanie starostlivosti v domácom prostredí. Respondenti, ktorí sa starajú o svojich blízkych, preferujú zotrvanie odkázaných osôb v rodinnom prostredí a v prípade potreby by uprednostnili najmä terénne sociálne služby poskytované v domácnosti. Ako najvýznamnejšie podporné opatrenia označili služby domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS), odborné poradenstvo a možnosti krátkodobého odľahčenia opatrovateľov.

Výsledky prieskumu tiež poukázali na potrebu podpory osôb so zdravotnými obmedzeniami, ktoré síce sociálne služby aktuálne nevyužívajú, avšak pociťujú potrebu pomoci pri zvládaní každodenného života. V tejto súvislosti sa ukazuje význam dostupného sociálneho poradenstva, informovania o možnostiach sociálnej pomoci a podpory samostatnosti obyvateľov.

Na základe výsledkov prieskumu možno za hlavné priority rozvoja sociálnych služieb v obci považovať:

- podporu seniorov a osôb so zdravotným postihnutím,
- rozvoj terénnych a komunitných sociálnych služieb,
- podporu rodín zabezpečujúcich starostlivosť o odkázaných členov domácnosti,
- zlepšenie informovanosti obyvateľov o sociálnych službách a dostupných formách pomoci,
- podporu zotrvania odkázaných osôb v prirodzenom domácom prostredí,
- rozvoj poradenských služieb a sociálneho poradenstva,
- spoluprácu s poskytovateľmi zdravotných a sociálnych služieb v regióne.

Stratégia rozvoja sociálnej oblasti

Komunitný plán sociálnych služieb obce Zábiedovo rieši rozvoj obce v sociálnej oblasti po úroveň opatrení. Jednotlivé úrovne aktivity budú riešené v projektovej dokumentácii v prípade projektových zámerov.

Komunitný plán sociálnych služieb vychádza z PHSR obce Zábiedovo. Na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov bude obec využívať všetky dostupné finančné zdroje. Vybrané priority budú realizované prevažne prostredníctvom viac zdrojového financovania. Financovanie sa teda bude opierať o nasledovné zdroje: rozpočet obce, VÚC, štátne a súkromné dotácie a ESF.

Realizátormi všetkých vyššie uvedených priorít bude obec v spolupráci so subjektmi pôsobiacimi v sociálnej oblasti.

Navrhovaný rozvoj sociálnych služieb obce Zábiedovo rešpektuje základné smerovanie Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 a korešponduje s národnými prioritami rozvoja, ktorými sú:

- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity,
- podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť,
- podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby, - zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

Cieľové skupiny

Cieľovou skupinou sú všetky kategórie prijímateľov sociálnych služieb, a to bez ohľadu na vek, pohlavie, či etnickú príslušnosť.

Cieľovými skupinami, ktorými sa zaoberá komunitný plán sociálnych služieb sú:

- 1. občania v dôchodkovom veku** : seniori, občania v dôchodkovom veku, ktorí dovŕšili vek nároku na starobný dôchodok,
- 2. deti a dospelí so zdravotným postihnutím**: občania so zdravotným postihnutím sú obyvatelia obce, ktorí sa ocitli v nepriaznivej alebo krízovej sociálnej situácii, na základe integrovaného posudku (sociálneho posudku a lekárskeho posudku vypracovaného posudzujúcim lekárom) sú odkázaní na poskytovanie sociálnej služby. Sú to aj zdravotne postihnutí občania, ktorí prostredníctvom svojich zástupcov požadujú od samosprávy naplnenie svojich potrieb v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania,
- 3. deti, mládež a rodiny, ktoré potrebujú pomoc**: cieľová skupina osôb, ktorá sa nachádza v krízovej alebo nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu, a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa jednotlivé ohrozené deti, mládež a rodiny nachádzajú,
- 4. jednotlivci, ktorí sú v kriticknej/nepriaznivej životnej situácii**: fyzické osoby, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením, majú obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Nachádzajú sa v krízovej alebo nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu, že nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života.

Vízia

Zvýšiť dostupnosť sociálnych služieb pre občanov a vytvoriť podmienky pre trvalý rozvoj obce v sociálnej oblasti.

Priorita č. 1 - Zabezpečiť pre občana kvalifikované poradenstvo v oblasti sociálnych služieb, informovanosť a vytvoriť podmienky pre účinnú spoluprácu

Priorita č. 2 - Zabezpečiť dôstojný a bezpečný život pre seniorov a čo najdlhšie ich udržať v prirodzenom rodinnom prostredí

Priorita č. 3 - Zabezpečiť priaznivé životné podmienky pre zraniteľné osoby a ľudí odkázaných na pomoc

Akčný plán

Tabuľka 40 - Akčný plán

Priorita	Aktivita	Termín	Zdroje	Cieľová skupina
Poskytovanie sociálnych služieb a rozvoj sociálnej infraštruktúry	<i>Podporiť vzdelávanie zamestnancov obce v sociálnej oblasti</i>	od roku 2026	rozpočet obce, externé zdroje	zamestnanci obce (primárne)
	<i>Zabezpečenie terénnych sociálnych služieb</i>	od roku 2026	rozpočet obce	osoby odkázané na pomoc druhého
	<i>Zabezpečenie možnosti stravovania pre seniorov</i>	od roku 2026	rozpočet obce	seniori
	<i>Vytvorenie klubu dôchodcov</i>	od roku 2026	rozpočet obce	seniori
	<i>Sociálna služba v dennom stacionári</i>	2026 - 2033	rozpočet obce, externé zdroje	osoby odkázané na pomoc a sociálnu službu
	<i>Bezbariérový prístup v obci</i>	2026 – 2033	rozpočet obce, externé zdroje	občania so zdravotným handikepom
	<i>Vyhotovenie, tlač a distribúcia informačných materiálov o poskytovaní a zabezpečení sociálnych služieb v obci</i>	2026 - 2033	rozpočet obce	obyvatelia obce
Realizácia programov a aktivít zameraných na vybrané	<i>Rozvoj sociálno-preventívnych programov pre deti a mládež</i>	2026-2033	rozpočet obce, externé zdroje	deti a mládež

<i>(zraniteľné) skupiny obyvateľstva</i>	<i>Podpora aktivít pre rodiny</i>	2026-2033	rozpočet obce, externé zdroje	rodina
	<i>Prevenca trestnej činnosti voči seniorom</i>	2026 - 2033	rozpočet obce, externé zdroje	seniori
<i>Rozvíjanie spolupráce v sociálnej oblasti</i>	<i>Rozvoj partnerstva s okolitými obcami a poskytovateľmi sociálnych služieb</i>	2026 - 2033	rozpočet obce, externé zdroje	obyvatelia obce

Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce je previazaný na PHSR obce Zábiedovo. Víziou obce je zvýšiť dostupnosť sociálnych služieb pre občanov a vytvoriť podmienky pre trvalý rozvoj obce v sociálnej oblasti.

Nevyhnutnou podmienkou plnenia KPSS obce je zabezpečenie jeho realizácie. Zodpovednosť za realizáciu a plnenie celého komunitného plánu nesie starosta ako najvyšší výkonný orgán obce a Obecné zastupiteľstvo (OZ). OZ schvaľuje KPSS, riadi a vyhodnocuje plnenie programu, schvaľuje harmonogram realizácie programu, schvaľuje finančné, organizačné, prevádzkové a personálne zabezpečenie implementácie programu, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Realizácia aktivít uvedených v akčnom pláne je stanovená na obdobie 2026-2033 a bude financovaná z obecného rozpočtu, ako aj externých zdrojov. Obec bude hľadať možnosti viaczdrojového financovania pre realizáciu jednotlivých aktivít. Od získania finančných prostriedkov bude závisieť aj časový plán realizácie aktivít uvedených v akčnom pláne.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- fungujúca opatrovateľská služba - postupné odstraňovanie bariér v obci - existujúca spolupráca ŽZP občanov s obcou a vzájomná komunikácia - škola v rámci integrácie detí a žiakov poskytuje podmienky pre plnohodnotnú integráciu detí a žiakov - pravidelné kultúrne podujatia (aktívna a pasívna účasť seniorov a ŽZP) - záujem obce na poskytovaní a rozširovaní sociálnych služieb - dobrá spolupráca obecného úradu so školou	- neexistencia alebo nedostatočný počet sociálnych a zdravotníckych zariadení a služieb na území obce - nedostatok priestorov na poskytovanie nových služieb - nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb - nedostatočná informovanosť o poskytovaných službách a aktivitách - narastajúci počet obyvateľov so sociálnymi problémami - občasný výskyt sociálno-patologických javov v obci (drogy, alkohol, gamblerstvo, drobné krádeže, poškodzovanie verejného majetku) - nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb - nie je vyriešená bezbariérovosť v obci - nárast počtu seniorov
Príležitosti	Ohrozenia
- integrovať seniorov a ŽZP do majoritnej spoločnosti - využiť externé finančné zdroje a možnosti financovania (ESF, granty, VÚC, MPSVaR, MF) - príležitosť zmeniť postoj občanov obce k problematike seniorov - zvýšiť dostupnosť jednotlivých typov sociálnych a zdravotníckych služieb - vytvoriť nové pracovné príležitosti pre cieľové skupiny (chránené dielne, chránené pracoviská, sociálne podnikanie atď.) - rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí a ďalších relevantných subjektov - práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií - podpora a rozvoj dobrovoľníctva - vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce - preventívne programy pre občanov so závislosťami	- odchod mladých obyvateľov z obce - narušenie rodinných väzieb - nedostatok finančných zdrojov - legislatívna úprava - z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality - nezáujem a neochota relevantných subjektov spolupracovať a riešiť problematiku v oblasti zdravotných a sociálnych služieb - nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby - postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity

Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený dokument, ktorý reaguje na zmeny a potreby celej komunity v obci, na meniace sa legislatívne, materiálne, finančné a personálne prostredie.

Komunitný plán sa bude meniť a aktualizovať v prípade:

- ak sa zmenia priority na miestnej, regionálnej alebo národnej úrovni,
- zmeny plánovacích alebo strategických dokumentov,
- zmeny príslušnej legislatívy,
- vzniku objektívnych potrieb v sociálnej oblasti,
- získania finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- nových návrhov na poskytovanie sociálnych služieb,
- uplynutia plánovaného obdobia.

Nakoľko obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb (NPRSS), zmeny a aktualizácia dokumentu budú nasledovať aj po zverejnení nových národných priorít rozvoja sociálnych služieb. Aktuálne NPRSS boli schválené na roky 2021 – 2030. Obec bude povinná predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb (aktualizáciu KPSS alebo nový KPSS) na schválenie obecnému zastupiteľstvu do šiestich mesiacov od zverejnenia nových národných priorít rozvoja sociálnych služieb.

Monitoring a implementácia

K efektívnosti realizácie komunitného plánu nevyhnutne patrí aj systém kontroly plnenia opatrení z KPSS a aktualizácia komunitného plánu. Preto po ukončení procesu komunitného plánovania sa bude pravidelne uskutočňovať plnenie úloh z KPSS a to 1x ročne v IV. štvrťroku. Prípadné návrhy na aktualizáciu KPSS sa predložia na zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Zmeny v komunitnom pláne podliehajú schvaľovaniu v obecnom zastupiteľstve.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Zábiedovo má strednodobý časový charakter a je spracovaný na obdobie rokov 2026-2033.

Komunitný plán sociálnych služieb bol zverejnený na webovom sídle obce od 12.06.2026 do 28.06.2026 na pripomienkovanie. Počas uvedeného obdobia ~~bol~~/neboli zo strany verejnosti vznesené pripomienky.

Komunitný plán sociálnych služieb bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva č. 25/2026, dňa 28.06.2026 s účinnosťou od 01.07.2026.